ИЮНЬ 1 Четверг 1939 он № 123 (2763) Сэн 10 мунгэ

Бухы ороонуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

OBOROONNO-MAASSOVA XYDELMERIIJI ULAM XYSETEIGØØR XYGŽYYLXE

Socialiis exe oronoigoo obo-onno xyseşadaliiji bexizyy-lge—soveed grazdaniiin by-nei xyndete xeregenь myn. olьşeviigyydei paarti ba ozdь nyx. Staalin bolbol socia-zmiin oronoi gadaadiin polii-a tuxai, kapitaliis xyrieelelge xai ba byxii azalşadiiji xe-e byxende mobilizacionno len baiigaxa tuxai gaixamşag ergeneer zaadag baina.

Manai gadaadiin poliitika daa, BKP(b)-ein XVIII sjeezd ere, nyxer Staalinai istorii-ska doklaad soo todorxoigoor egdene: „Bidener bolbol irei tyløø ba byxii oronuud-i xeregei xolboonuudiiji by-zyylxiin tyløø bainabdi, ede onuud bolbol soveed sojuuz-i myn tiimel xariisaanuudiiji riza baixiinь zergeer, edener bol manai oronoi interee-yydiiji ebdexiin hedelge xe-gyinь zergeer, bidener ene ciica deeree bainabdi, bai-şjibdi..."

Ene xadaa, Soveed Sojuuz lbol miirei poliitikiiji pos-edovatelьneer jabuulxatajaa mta, Ulaan Aarmi ba Uhan-eregei Floodoi bojevoi xyse dailiji ulam byxezyylne ba xii olomilioonno soveed dai mobilizacioonno belen idaliiji yder byri deeşelyyl-gehen udxatai.

Soveed patriotiizm bolbol ledberiiin plaaniiji dyyrgelge ylyylen dyyrgelgede deere agdana. Myn, byxii azalşad daa øøriingøø exe oronoi aşçeenne xilenyydiiji xama-lalgada, bojevoi belen baixiin a eldeb vojeenne speciaalь-stьnuudiiji yzelgede ugaa e intereesteigeer xandana.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd bol-oronoigoo ekonomiiçeska se şadalai saaşadaxi urgal-staalinska plaaniiji xaraal-daa, paartiiin şine ustaaviiji alza abhan baina. Şine us-v soo, oboroonno xydelme-e ugaa jixe anxaral tabig-na gebel: raikoomuud, gor-omuud, obkoomuud ba so-uzna respyyblikenyydei nac-mpaartinuudai CK-nyydei gede vojeenne tahaguudiiji guulhan baina.

Vojeenne tahaguud bolbol jeenne ujalgatanai yçoodiiji, ziivliji, xerbee dainai boloo anь, mobilizaacanuudiiji or-nizovaalxa jabadaldanь, vo-nne organizaacanuudta tu-lxa baina. Vojeenne taha-udiiji bii bolgohon jabadal daa maassova - oboroonno delmeriiji ulam ynder xem-ede tabina. Partiiina orga-aacanuud xadaa manai oro-i oboroonno şadabariiji by-zyylxe tuxai anxaralaar yder-ri nebterengi baixaar, xydel-riøø organizovaalxa johotoi.

Ulaan-Ydiin gorodskoi par-a organizaaciin oboroonno delmeri xadaa paartiiin XVIII ezdeer tabigdahan eriitenyyd-a zorilgonuudta jaabaşji xa-sanagyi. Žişeelxede, Mex-lozavoodoi dergedexi part-anizaaciin 56 kommuniist-dhaanь Osoaviaxiimai exin anizaacada 10 xynyyd, 130 msomoolьcuudhaanь 18 xy-yd baina. Myn, Miaxanai mbinaad ba busad olon dprijaatinuud, yçrezdeeni-nyyd xadaa eneenhee deere bi-şe baina. **Xelxiee xolboonoi ypravleeni** bolbol ton jixe kol-lektiivtei baibaş haanь, Osoa-viaxiimai 30 çleengyydtei bai-na. **Priigorodno raioonoi** kol-xoozuudta oboroonno xydel-meri ilangajaa hulaar tabigdan-xai.

Xaana, partiiina organizaaca-nuud bolbol vojeenne xydelme-riiji xytelberilneb, egeel tende hain rezylьtaaduud xaragdana. **xydøø-azalai teexnikymei** par-tiiina organizaaca xadaa obo-roonno xydelmeride ugaa jixe anxaral tabina.

Gadna, Zediin aimagai vsaad-niguudai gaixamşag yysxeliiji manai respyyblikiin olon aima-guud xaluunaar demžebe. Ka-baanskiin raioonoi zarim kol-xoozniguud bolbol main 1-ei paraadta xabaadalsaza, øøhe-diingøø bojevoi beledxeliiji de-monstraacalaa. Eneeneinь udaa, vsaadniguudai toonь ulam olon bolhon baina.

Vojeenne xeregiiji şudalalga-da yrgen maassa kolxoozniguu-dai ermelzelgenь ugaa jixe, gebeş, zarim niutaguudta par-tiiina organizaacanuud bolbol ene ermelzelgiijinь demženegyi. Voroşiilovsko vsaadniguudai xydeløøn xadaa byri yrgen xemžeetei bolxiinь tula, manai respyyblikede byxii ysloovi-nuud bii. Gansa le, eneeniiji xereglexe, Zediinxidei yysxel-hee žişee abxa xeregtei. Xer-bee, byxii raioonno ba aimagai partiiina organizaacanuud bol bol BKP(b)-ein Zediin aikoo-mol žişeegeer, azalşadai dun-da oboroonno xydelmeriiji bolьşeviig johoor xytelberiløø haanь, XVIII partiiina sjeezdeer tabigdahan bojevoi zorilgonuu-dai negen—vojeenne xydel-meriiji azalşadai dunda byxii-xemžeegeer delgeryylxe zoril-go xadaa tyrgøør ba amzalta-taigaar şiidxegdexe baina.

Kommuniist ba komsomoolec byxen, ali-negen vojeenne speciaalьnostiiji şudalxa gehen ton xyndete zorilgiiji urdaa tabixa johotoi.

Hajaar, Ulaan Aarmida priziiv exilxenь. Partiiina organizaaca-nuud bolbol dopriziivnigyydte maaksimym anxaralaa tabixa johotoi. Ene zorilgoor, dopri-ziivnigyydei speciaalьna sug-laanuudiiji yngergelgii, priziivei yderte exe-orondoo yiledberiiin erxim beleg beledxexiin tyløø socialiis sorevnovaaniiji, tede-nei dunda yrgenøør delgeryyl-giiji xangaxa şuxala.

Osoaviaxiimovska organizaa-canuudiiji niutag, kolxooz, kol-lektiiv byxende organizovaalxa xeregtei. Ede organizaacanuu-diiji—vojeenne xeregei enty-ziaastnuud, ene xeregiiji me-dexe ba duraldag, azalşadai mobilizacioonno beledxeliiji xangaza, Soveed Sojuuzai obo-roonno xyse şadaliiji ulam be-xizyylxe, tiime xynyyd xytel-berilxe johotoi.

Vojeenne xeregiiji, vojeenne teexnikiiji gynzegiigøør şuda-lalgiiji manai arad, bolьşeviig paarti ba nyxer Staalin erine. Eneeniiji dyyrgelge—kommu-niistnuud, komsomoolьcuud xydelmerişed, kolxoozniguud, soveed intelligeenciin xyndete zorilgonь myn!

Hyylei çaasta

Danciigta xyşer xynde položeni

Varşaava, main 28 (TASS). Danciigdaxi hyylei sobiitinuud-poolьsko kryygyyd bolbol ...linhee sexe zaabarinuudiiji ...istnuudaar dyyrgelgiin re-zylьtaadiiji xarana.

Illystroovanii kyrьjeer pod-...nii, gazeedei medeesehe-johoor, Danciigta, hyylei ydernyydte, germaanska 500 soldaaduudanь grazdaanska xubsahataigaar elьgeegdebe. Germaanska faşiistnuud bolbol tusxai signaalaar, poolьsko za-sagta dobtolxo baixa, terenei hyylde, Germaanihaa „tuhalamza xyrgexiiji" xandaxa baina"—geze" gazeed bişene.

Çynciinde

Çynciin, main 28 (TASS). Çynciiniiji, japoonsko vaarvar-...boombodolgonuudai hyylde, ...odoi baidalanь xadaa xuu-...tyxeleøreø bolgogdoo. By-...yçrezdeeninyyd bolbol ta-...daltagyigøør xydelmeriine. ...azinuud ba restoraanuud ...geetei. Zasag bolbol yxi-...nyydiiji, exener ba ytelegşedii-ji evakyaacalgada eekstrenne xemžeenyydiiji abaa.

Raadioogoor xelehen yge soogoo, Gonkoongsko yniver-siteedei xytelberilegşiin me-dyylheniinь: „Çynciiniiji, agaar-haa gurba daxin boombodol-go xadaa miirne xynzoniiji ter-rorizirovelxe gehen—gansaxan zorilgotoi baigaa".

SSSR-ei Verxoovno Soveedei, negedexi zarlalgiin, Gurbadugaar Seessi

1939 ONOI MAIN 26-nai, SEESSIIN ZASEDAANINUUDAI DNEVNIIG

NACIONAALЬNOSTЬNUUDAI SOVEEDTE

Main 26-da, Kreemlevske Ji-xe dvoreec soo, Nacionaalь-nostьnuudai Soveedei gurba-dugaar Seessiin xojordoxi za-zedaani neegdee.

Nyxed Staalin, Moolotov, Kaliinin, Mikojaan, Ždaanov, Xryşçeev, Malenkoov gegşedei, praviitelьstvenno loožanuudta bii bolxodonь, zaal soo xy-xiyy ovaaca bolno. Depytaa-duud ba ailşad huurinuudhaa bodonod. Nyxer Staalinai, paar-ti ba praviitelьstviin xytelberi-legşedei xyndelelgede amarşa-laigiin aviaanuud garna.

Nacionaalьnostьnuudai So-veedei tyryylegşe depytaad nyxer Şveernig N. M. bolbol zasedaaniiji neexe zuuraa, xel-sexe zylei negedexi asuudal tuşaa sodoklaad xexiinь tula, Nacionaalьnostьnuudai Sovee-dei Biydžeetne komissiin ty-ryylegşe, depytaad I. S. Xox-loovto yge ygebe.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei durbadugaar Seessiin xaralgada oruulagdahan, 1939 ondo, SSSR-ei gyrenei biydžeed bol-bol,—depytaad Xoxloov me-dyylne,—BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin togtoomzonuudtai xy-sed zoxilduulan baiguulagdan-xai. Ene biydžeed xadaa ara-dai azaxiin gigaant jixe xygzel-tiiji, manai oronoi xyse şada-liiji, bajaligiiji xaruulna. Faşiis oronuudai biydžeedyyd bol-bol eli todorxoi vojeenne xa-raaktertai geze depytaad Xox-loov temdeglene. Ede ysloovi-nuud soo, manai oronoi obo-roonno şadabariiji bexižyylge-de, Ulaan-Aarmiiin ba Uhan-Seregei Floodoi xyse şadaliiji şangadxalgada zoriuulagdahan ali bolxo xemžeenyydiiji aban-gyi baiza bolxogyi.

—SSSR-ei Verxoovno Sovee-dei Seessi xadaa manai oronoi oboroonodo zoriuulagdaza, biyd-žeed soo xaraalagdahan assig-novaaninuudiiji bajartaigaar haişaaxa beze geze bidener naidanabdi,—gehen nyxer Xoxloovoi ygenyydtenь, delegaaduud xadaa nerjeme aplodismeentnyydeer xariuusa-na.

SSSR-ei gyrenei biydžeed bolbol,—depytaad Xoxloov xe-lene,—manai oronoi azalşadai materiaalьna enxe haixan baida-lainь ba kylьtyyrne xemžee-geinь ugaa jixe urgaltiiji xa-ruulna.

Seessiin batalalgada tabig-dahan, SSSR-ei gyrenei biyd-žeedei projeekt xadaa Leenins-ke-Staalinska nacionaalьna polii-tikiin aguujixe priincepyydiiji xaruulna, sojuuzna ba avto-noomno respyyblikenyydei ara-dai azaxiin byxii halbarinuudai ba kylьtyyriin saaşadaa urgal-tiiji xangana. Sojuuzna respyyb-likenyydei biydžeedyyd bolbol byxiidøø gyrenei biydzeedhee tyrgenøør urgana. Mynøø, Tyrk-meenske, Tadžiigska ba Kir-giizske SSR-nyydeer ezelegde-že baigaa territoori deere, revo-liyyciin urda tee, speciaalьna dunda huralsalai zavedeeninyyd baigaagyi, xarin 1939 ondo, Tyrkmeenide 37 teexnikymyyd, Kirgiizide—21 ba Tadžiiskistaan-da—31 teexnikym baigaa. My-nøø, Beloryysske, Azerbaid-žaanska, Armiaanska, Tyrk-meensxe, Yzbeegske, Tadžiigs-ka, Kazaxstaanska ba Kirgiizske respyyblikenyydei territoori deere, revoliyyciin urda tee, deede huralsalai negeşji zave-deeni baigaagyi. Yngeregşe žil-de, Beloryysske SSR xadaa 23 byztei, Azerbaidžaanska—14, Armiaanska—8, Tyrkmeenske—5, Yzb. ekske—29, Tadžiigska—5, Kazaaxska—21, Kirgiizske—4 byztei baigaa.

Depytaad Xoxloov bolbol revoliyyciin urda tee caarska kolooni baihan, tariaaşadai dyr-beneinь gurban xubi gazargyi gy, ali bagagazartai baihan, aradzonoinь niite toohoo mill 5 proceentnь bişegtei baihan, Başkiiri tuşaa honirxoltoi me-deenyydiiji xaruulna. Mynøø, Başkiirska ASSR bolbol ekono-miişeska ba kylьtyyrne talaaraa yder jirexe byri urgaža baina. Ende, revoliyyciin urda teexi yjetei sasuulža yzee haa, tarii giinь ploosçadь 78 proceent jixe boloo. Xeden arbaad kol-xoozuud xadaa millioneernyyd boloo. Respyyblike dotoronь deede huralsalai 4 zavedeeni-nyyd, 40 teexnikymyyd bii. Başkiirska 33 gazeedyyd gara-na. 14 teaatrnuud, 2 mianga şaxuu maassova biblioteeke-nyyd, 2500 klyybne yçreždee-ninyyd xydelže baina. 4588 hurguulinuudta, 604 miangan xynyyd huraža baina. 1939 on-do, Başkiirska ASSR-ei biyd-žeed xadaa 1928-1929 onuudai biydžeedtei sasuulža yzee haa, 19,5 daxin urgahan baina.

Nacionaalьnostьnuudai So-veedei Biydžeedne komiissa xa-daa SSSR-ei Sovnarkoomoor ta-bigdahan, 1939 ondo, SSSR-ei gyrenei biydžeedei projeektde zarim xubilaltanuudiiji oruul-xiinь seesside rekomendovaal-xada bolxo baina geže depy-taad Xoxloov medeesebe.

Sodoklaadçig xadaa biydžee-dei doxoodno xubiiji 574 mil-lioon 23 miangan tyxerig, te-reeneinь toodo, erjesehee na-loogoi talaar 410 millioon 800 miangan tyxerig jixe bolgoxiiji duradxana. Tere bolbol doxoo-duudiiji deeşelyylge xadaa yi-ledberiiin plaanuudiiji ylyylen dyyrgehenhee ba dotoodiin ressyrsnyydiiji mobilizaacalxa nemeltiin rezeervnyydiiji xaraa-daa abhanhaa, myn tereşelen, doxooduudiiji todorxoilxo zuu-raa, SSSR-ei finaansanuudai Aradai Komissariaadaar xegde-hen, bodomžonuudai tooçno bişe zyilnyydiiji usadxalgahaa je tuilagdaža bolxo baina ge-že toolood, øøriingøø duradxa-liiji todorxoigoor yndehelne. Tiixetei xamta, Nacionaalьnostь-nuudai Soveedei Biydžeedne komiissa bolbol gargaşanuudiiji 152 millioon 594 miangan ty-xerig baga bolgoxodo taatai geže toolono.

Nyxer Xoxloov bolbol dotoo-diin rezeervnyydiiji mobilizaa-calxiin tyløø bolьşeviig teme-sel şuxala geže xelene. Golog-doihoo duldiidahan geegdel-nyydtei temesel xadaa tusa-gaar udxaşanartai bolno. Žişeenь, gansal Podoolьsko zavood deere, 1938 onoi torşo soo gologdohon produukcanь ojo-doloi seriiine 83 miangan ma-şiinanuudai yne sentei adli bai-gaa.

—Manai promiişlennostь bol-bol ene žilei 4 hariin torşo soo, 1938 onoi iime le yjiinxihee, 15,3 proceent jixe valavoi pro-duukciiji ygebe. Xerbee manai azaxiin organizaacanuudai xy-telberilegşed xadaa manai ara-dai azaxiidaxi geegdelnyydiiji usadxaxiin tyløø bolьşeviigşe-len temesee haanь, ede amzal-tanuud yşøø jixe baixa hen.

Depytaad Xoxloov xadaa aradai azaxiida, oronoi azabai-dalda ba biydžeediiji dyyrgel-gede ugaa jixe udxaşanartai, finaansova disciplinin asuudal-nuudta xaixaramžaa tereşelen xanduulna.

— 1939 onoi gyrenei biyd-žeediiji amžaltataigaar dyyrgel-ge bolbol socialiis baiguulal-tiin xeregte, glaavna kapitaliis gyrenyydiiji ekonomiiçeska talaar xysexe ba urdanь oro-xo geže BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere nyxer Staalinaar tabigda-han zorilgiiji bejelyylgede jixe vklaad bolxo baina. Manai So-veed arad xadaa eneşji istorii-çeska zorilgiiji zailaşagyi dyyr-gexe beze geže bidener naida-nabdi. Aldar soloto, bojevoi manai kommuniis paarti bol-bol bideneriiji ilaltahaa ilai-tada abaaşana. Revoliyyciin aguujixe strateeg nyxer Staalin bolbol bideneriiji uragşamnai, kommuniizm teeşe xytelne!

Depytaaduud bolbol nyxer Staalinai xyndelelde, sodoklaad-çigai tygesxeleinь ygenyydte nerjeme ovaacaar xariuusaba.

1939 ondo, SSSR-ei, gyrenei biydžeed ba 1937 onoi torşo soo, SSSR-ei gyrenei biydžee-diiji gyisedxelge tuxai doklaad tuşaa preeninyyd neegdebe.

Depytaad M. A. Byrmisteen-ko xadaa tyryyşiin yge abba.

—1939 ondo, SSSR-ei gyre-nei biydžeedei projeekt bol-bol,—tere xelene,—bolьşeviig paartiiin ba araduudai aguujixe voozdь Staalinai xyteberi doro, aradai azaxiin byxii halbari nuudta manai aradaar tuilagda-han, Soveed Sojuuzai ugaa jixe amžaltanuudiiji xaruulhan, gai-xamşag dokymeent myn.

Depytaad Byrmisteenko bol-bol Soveed Ukraiiniin amžalta-nuud tuxai xelebe, tedenь, 1937 ondo, respyyblikiin biydžeed soonь elite todorxoiloloo olohon baina. Ene žilde, USSR-ei gyrenei biydžeed xadaa 6 milliaard 531 millioon 201 miangan tyxeri-gøør projektiirovelegdehen bai-na. Tere xadaa yngeregşe žil-tei sasuulaa haa, 13,3 proceent jixe bolxo baina.

Depytaad Byrmisteenko xa-daa Ukraiiniin zailaşagyi xe-regselnyydte xaraalagdaagyi zarim gargaşanuudiiji sojuuzna biydžeed soo xaraalxiin guilta-taigaar Seesside xandana. Tere bolbol avtoremoontno şinenyyd baazanuudiiji baiguulgada, go-rodskoi traansportiiji halžaruul-gada, myn tereşelen şinenyyd xargiinuudiiji baiguulgada assig-novaaninuudiiji, biydžeedte xa-raalxiiji guina.

Tygesxeldøø, depytaad Byr-misteenkiin medyylxenь:

— SSSR-ei Verxoozno So veedei batalalgada praviitelьst-vaar tabigdahan, 1939 ondo oronoi, gyrenei biydžeed xa-daa hežeggyi, Verxoovno So-veedei ba byxii soveed aradai negenhanalai haişaalaar ugtag-daxa baina. Gyrenei biydžeed bolbol manai orondo socialiis baiguulaltiin gigaant jixe prog-raamma tuxai, angigyi socialiis oobşçestvo baiguulaltiiji tyges-xexiin tyløø temeselde xede millioon soveed patriooduud xadaa tereegeer nebterengi, tvoorçeska zoxioon baiguulal-tiin xydelmeriiin ugaa jixe da-laisa tuxai gerşelene.

Depytaad Vaneejev V. G. tri-byyn deere garaba. Tere bol-bol 1939 onoi biydžeedhee, ma-nai oronoi oboroonno xyse şadaliiji saaşadanь bexižyylge-de 40 milliaard 885 millioon tyxerigiiji tabixa tuxai, SSSR-ei Aradai Komissarnuudai Sovee-dei şiidxeberiiji haişaaxa geže duradxal oruulba.

— Manai oronoi oborooniiji bexižyylgede ene syymmiiji assignovaalalga bolbol,—tere xelene,—manai exe oronoi ji-xe ba baga daisadta, byxii so-veed xilenyydiiji ulam byri oi-roo xyrteşegyi byxe bexi bol-goxo baina.

Depytaad Vaneejev xadaa Soveed Beloryyssiin seseglen halbaraža baihan tuxai gerşe-lehen ciifrnyydiiji ba faakt-nuudiiji vestypleeni soogoo xaruulna. Respyyblikiin biyd-žeed bolbol yngeregşe žiltei sasuulaa haa, 131 millioon ty-xerig jixe bolxo baina. Tere xadaa xamtadaa I milliaard 297 millioon tyxerig bolno. Beloryysske arad bolbol foor-mooroo nacionaalьna, udxaa-raa socialiis, øøriingøø kylь-tyyriiji baiguulaa. Respyyblike dotoronь 7048 hurguulinuud bii, tedener soonь, I millioon 148 miangan huragşad huraža baina. 1914 ondo Beloryysside oroidool 7 miangan bagşanar xydelmerilhen aad, mynøø, 32.800 bagşanar xydelmeriine. Revoliyyciin urda tee, deede huralsalai negeşji zavedeeni baigaagyi. Ene žilde BSSR-ei deede huralsalai zavedeeni-nyydte 17 miangahaa deeşe xynyyd huraža baina.

Depytaad Vaneejev bolbol respyyblike dotor şineer bai-guulagdahan raioonuudai ba şineer organizovaalagdahan narkomaaduudai xeregselnyyd-te, zøørinyydiiji biydžeed soo xaraalxiiji duradxaba.

Terenei hyylde vestypaalhan, depytaad S. G. Xoştaari xadaa SSSR-ei gyrenei biydžeedei tu-şaa assignovaaniiin ciifrnyyd ba xemžeenyyd bolbol Staa-linska Gurbadugaar Tabanžilei xojordoxi žileinь grandioozno prograammiiji dyyrgelgiiji xy-sed dyyreneer xangana geže medyylbe.

—Soveed aradai uragşaa kommuniizmda zorihon triym-faalьna şeestviiji zogsoozo şa-daxa xysen, delxeide ygei ba baixaşji ygei—geže depytaad Xoştaari medyylne.

— Manai soveed aradai je-diinstvo, azalşadai, øøhediin-gøø inag exe orondo xizaar-gyigøør duraldag ba preedan-nostinь iime graaniitai baina. Soveed arad bolbol xeneişji medexeer ilaxa baina, jyyndeb gebel tedeniiji aguujixe voozdь; socialiizmiin ilaltanuudai or-ganizaator, manai tyrel, inag Staalin xytelne.

Ene medyylgiiji zaal xadaa nerjeme aplodismeentnyydeer ugtana.

— Leeninske-Staalinska na-cionaalьna poliitikiin xelberişe-gyigøør bejelyylegdehenei re-zylьtaadta, manai paarti ba Aguujixe Staalinai yder byxe-nei anxaralai rezylьtaadta,—nyx. Xoştaari Yrgelželyylne,—xežee ynide baihan geegdengi zaxa xizaarnuud ba caarska samo-deržaaviin kolooninuud bolbol mynøø, soveed oronoi tyryy respyyblikenyyd boloo.

Depytaad Xoştaari bolbol øøriingøø hanaliiji todo faakt-nuudaar illiystriirovelne. Staa-linska tabanžilnyydei prograam-manuudiiji dyyrgehenei rezylь-taadta, Gryyzide øøreinь pro-miişlennostь bii bolhon baina: elektriiçeske, maşiinabaiguul-giin, ferrosplaana, gornoryydne, neftianoi, torgo nexelgiin, teks-tiilьne, cain. Gryyzide, deede 18 yçeebne zavedeeninyyd, te-reende 22miangan stydeentnyyd huralsana, 26 şine teaatrnuud, 235 kinoystanoovkanuud, 265 klyybyyd, 418 maassova biblio-teekenyyd bii. Batalalgada ta-bigdahan, Gryziinske respyybli-kiin biydžeed bolbol xojordoxi tabanžilei negedexi žileinь biydžeedhee taba daxin jixe bolno.

Depytaad Xoştaari bolbol, gazartariaalangai Aradai Ko-missariaadai oorganuudta zøøri-nyydiiji buruugaar xereglehenei faaktnuud deere Seessiin an-xaraliiji xanduulna. Maassova kvaliifikaacanuudai kaadrnuudii-ji beledxelgiin plaan, SSSR-ei Narkomzeemei sisteemede dyyr-gegdenegyi. Ene onoi xuriaal-giin kampaanida 53 mianga 500 kombainioornuud ba MTS-uudai traaktorna brigaadanuu-dai brigadiirnuud xeregtei bai-na. Gebeşji, narkomaat bolbol ede kaadrnuudiiji beledxelgiin xoinohoo oroidonogyi.

— Sessiin xaralgada ba ba-talalga, Sovnarkoomoor oruu-lagdahan, Staalinska Gurbadu-gaar Tabanžilei xojordoxi žilei biydžeed bolbol,—depytaad R. K. Ibragiimov xelene,—ma-nai oronoi politiiçeske ba eko-nomiiçeska xyse şadalai, yzeg-døøgyi urgaltiiji, azalşadai ma-teriaalьna ba kylьtyyrne xem-žeenei urgaltiiji xaruulhan, Staalinska epooxiin ton şuxala dokymeentnyydei negenь bol-no. 1939 onoi, SSSR-ei gyrenei biydžeed bolbol aradai azaxiin byxii halbarinuudai saaşadaa debželtiiji xangaxa, manai

(Yrgelželelenь xojordoxi niuurta).

SSSR-ei Verxoovno Soveedei, negedexi zasedaaniiin, Gurbadugaar Seessi

(Exin niuurai yrgelzelel).

aguujixe exe oronoi oboroonlin xyse şadaliiji yşөө hainaar bexizyylxe baina. Xeden milliaard tyxerig xadaa şinenyyd tyryy klaassna faabriguud, zavooduud, MTS-uud, sovxoozuud, hurguulinuud, bolьnicanuud, xysen tyges linkoornuud, gaixamşag şine samoliooduudta oruulagdana.

Depytaad Ivraglimov bolbol өөrilngөө saaşanxi vestypleeniiji Başkiirska ASSR-ei amzaltanuudta zoriuulna. Soveed zasagai baigaa zilnyydte Başkiirai biydzeed bolbol 391 daxin jixe boloo. Zarim kolxoozuudai zil byxenei doxooduud 1 millioon tyxerighөө ylyylene. Başkiirai 3 miangan kolxoozuud bolbol Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavke deere өөriingөө tuilaltanuudiiji demonstriirovalxa baina. Neftianoi promiişlennostiiin ton jixe şine ceentr xojordoxi Bakuu bolbol amzaltataigaar xygzene. Işembaajevska ba Tyimaziinske neftepromesloonyyd bolbol mynөө, orondoo, 1 millioon toonno ylyytei neeftiiiji ygebe.

Depytaad G. A. Dinmyxameetov xelene:

— Soveed finaansuudiiji bexizyylgiin tuxai paartiiin ba nyxer Staalinai yder byxenei anxaralai aşaar, soveed arad bolbol oronoi finaansova azaxiiji, өөhediingөө xysenyydeer ba zөөrinyydeer, mynөө baigaa kapitaliis gyrenyydei negeniinşji meçtaalza şadaagyi ba şadaxaşgyi ynderte yrgehen baina.

Depytaad Dinmyxameetov bolbol өөriingөө hanaliiji, xeden olon kapitaliis gyrenyydei biydzeed tuxai medeenyydeer barimtalna. Aangliiin biydzeedei deficiit bolbol 1937-1938 biydzeetne zilde 140,7 millioon fyynkt sterliingnyyd baigaa. Faşiis Itaaliiin biydzeed bolbol hyylei 8 zilnyydte, tereşelen, zii byxende ton jixe deficiidyydte xyrgegdedeg baina.

Soveedyydei orondo ba terenei sojuuzna respyyblikenyydte ton ondoo kartiina xaragdana. Soveed Tataarai gyrenei biydzeed bolbol hyylei 10 zilnyydte 19 daxin jixe boloo. Mynөө ene xadaa 385,3 millioon tyxerig bolno. Urdada baihan Kazaanska gybeernide jamarşji, jixe promiişlennostь baigaagyi lien. Pomeeşçiguud bolbol byxii gazarai 40 proceentiiji ezeleed baigaa. Graamotnostinь 17 proceenthoo deeşe bişe baigaa. Cariizm bolbol tataarska aradai, terenei byxii erxenyydiiji, xeterxedee tyrei xeleeree xelexe erxiijinь xahahan baina. Mynөө tataar bolbol medegdexeer bişe boloo. Staalinska tabanzilnyydei zilnyydte promiişlennostь bolbol respyybliкiin ekonoomikodo tyryy huuriiiji ezelee. Sojuuzna udxa şanartai xeden arbaad predprijaatinuud baiguulagdaa. Sosialiis seektorei tariIgiin plooşçadь bolbol 99,5 proceent bolno. Mynөө yjede 145 gazeedyyd, 12 zurnaalnuud xeblegdene.

Terenei hyylde, Depytaad Dinmyxameetov bolbol SSSR-ei Narkomfiinai xydelmeri tuxai xeden azaglaltanuudiiji xebe. Ene narkomaadai apparaad bolbol doxoodoi byxii istooçniguudiiji eliryylgede sag yrgelze anxaraltaigaar xandadaggyi, alduunuudiiji gargadag baina.

Kirgiizske Soveed Socialiis Respyybliкiin biydzeed tuşaa, depytaad N. P. Gyysev өөriingөө ygiiji zoriuulna.

Kirgiizei, aradai azaxiin ba kylьtyyriin burjalama urgalta bolbol respyblikaanska biydzedte todo honoroor xaragdana. Xojordugaar tabanzilei negedexi zilde 51,6 millioon tyxerig baihanaa, tabanzilei hyylei zilde 268 millioon tyxerig xyrter urgahan baina. 1939 ondo Kirgiizske SSR-ei biydzeed bolbol 385 millioon tyxerigei syymmeer projektiirovelegdee.

Staalinska xojor tabanzilnyydei torşo soo vaalova produukciin objoom, 177 proceent jixe boloo. Xydelmerişedei ba slyyzaşçenyydei too 61 proceent urgaa. Zaarobotna xylehe, dunda zişeegeer 144 proceent deeşelee. Sreedni Aaziiin tylişiin baaza—yygolьne promiişlennostь baiguulagdaa, Svincoovociinkova ryydnigyyd, miaxanai kombinaad, xloopogiiji seberlexe talaar zavooduud, nexelgiin faabrikanuud, saaxarna zavooduud, barilgiin materiaalnuudai zavooduud baiguulagdahan baina.

—Xerbee urdanь, kirgiiz bolbol erxegyi tuxaigaa, spravedliivostigyin tuxai gunigtai, nege toonno duunuudiiji duuladag baigaa haa,—depytaad Gyysev xelene,—mynөө, sylөөte kirgiiz arad xadaa kylьtyyrne, zaziitoçna azabaidal tuxai xyxiyyn solbon duunuudiiji duuladag, voozdь nyxer Staalinda esestee xyrter inaglalga tuxaigaa duunuudiiji duuladag jym. Nyxer Gyysev bolbol Moskvaada, kirgiizske iskyysstviin dekaadiin neegdehiiji hanuulna, Kirgiizske kylьtyyrei jamar todo honoroor halbaraza baihiiji ta depytaaduud xarazaş bolxot.

Nyxer Gyysev bolbol zakliyçeenidee, finaansova xydelmerinyydei zarim asuudalnuud deere togtono. Gyysev, xadaa morioor azalladag, jedinaliiçna axaxii tuxai, temeenyydiiji baridag jedinoliiçna azaxii tuxai zakooniiji taraan delgeryylxe şuxala geze toolno.

Depytaad Gyysev bolbol, Kirgiizei territoori deere 30 MTS-uud, Narkomzeemei avtomobiilьna ton jixe 2 otriaaduud, Narkomlegproomoi ba Pamiirska xargiinuudai ypravleeniiin avtotraansporta bii geze temdeglene. Tereşelen, kolxoozuud bolbol olon avtomobiilьnuudtai baina. Tiime tula, depytaad Gyysev bolbol, 1939 ondo Kirgiizde, avtotraktorna remoontno zavood barilgiiji uridşalan xaraalxiiji guina. Gyysev bolbol tereşelen, Fryynze—Ooş geze kirgiizei aguujixe traakt baiguulgada assignovaaniiiji uridşalan xaraalxiiji ba tereende 10 millioon tyxerig nemexiiji guina.

Depytaad Gyysevei ygiin tygesxelde zasedaani xaagdana.

(TASS)

1939 ONOI MAIN 27-noi, SOJUUZAI SOVEEDEI ZASEDAANI TUXAI *INFORMACIOONNO MEDEESEL*

Main 27-do, yderei 11 çaasta, Kreemlьde, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal soo, Sojuuzai Soveedei gurbadugaar zasedaani bolbo.

Sojuuzai Soveedei tyryylegşiin orologşo depytaad T. D. Leseenko zasedaaniliji xytelberilbe.

Xelsexe zyiliinь, 1939 ondo SSSR-ei gyrenei biydzeedei ba 1937 on dotor SSSR-ei gyrenei biydzeedei gyisedxelge tuxai doklaad tuşaa preeninyyd bolbo.

Depytaaduud M. Kyrbaanov (Tadziikske SSR-ei, Kyliaabska ookrug), P.M. Piçyygin (Moskvaa goorodoi, Proletaarska ookrug), A. S. Piryziaan (Armiaanska SSR-ei Kiirovokaanska ookrug), F. V. Şagimardaanov (Başkiirska ASSR-ei, Dyvaanska ookrug), SSSR-ei gazartariaalangai Aradai Komissaar nyxer I. A. Benediiktov, depytaaduud S. M. Şarafeejev (Tataarska ASSR-ei, Menzeliinske ookrug), A. Kanzegaraajev (Kazaaxska SSR-ei, Aktiybiinske ookrug), A. A. Kyznecoov Leningraadska ooblastiiin, Volxoovsko ookrug) ba SSSR-ei elektrostaancanuudai ba elektropromiişlennostьnuudai Aradai Komissaar nyxer M. G. Pervyyxin gegşed preenide yge xelehen baina.

Eneegeer, Sojuuzai Soveedei gurbadugaar seessiiin gurbadaxi zasedaani xaagdaba

1939 ONOI, MAIN 27-noi SEESSIIIN ZASEDAANINUUDAI DNEVNIIG

SOJUUZAI SOVEEDTE

Main 27-do, ylgөөnei 11 çaasta, Kreemlevske Jixe dvoreec soo, Sojuuzai Soveedei gurbadaxi zasedaani neegdebe. Zasedaani deere, 1939 ondo SSSR-ei gyrenei biydzeed ba SSSR-ei gyrenei, 1937 onoi biydzeedei gyisedxelge tuxai doklaadiiji zybşen xelselge yrgelzelbe.

Loozonuudta paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşed, SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei çleengyyd, aradai komissaarnuud huuba.

Sojuuzai Soveedei tyryylegşiiji orologşo depytaad T. D. Leseenko bolbol zasedaaniiiji neeze, tyryyşiin ygiiji depytaad M. Kyrbaanovta ygөө.

—SSSR-ei gyrenei biydzeedei projeektiin ciifrnyyd bolbol,—geze gepytaad Kyrbaanov xelene,—Soveed Sojuuzai aguujixiijinь, ebderşegyi xyse şadaliijinь manai aguujixe exe oronoi araduudta, byxii delxeide xaruulna. 1939 onoi finaansova programma bolbol manai oronoi urda gurbadaxi tabanzilei plaanaar tabigdahan zorilgonuudta, manai paartiiin XVIII sjeezd deere xelehen, istoriiçeska doklaad soogoo azalşadai aguujixe bagşa ba voozdь nyxer Staalinai tabihan zorilgonuudta xysed xariuusana. Gyrenei biydzeedei proceent bolbol paarti ba praviitelьstvaar jabuulagdadag leeninske-staalinska nacionaalьna poliitikiiji todo honoroor xaruulna.

—Verxoovno Soveedei depytaaduud ba byxii soveed arad bolbol,—geze depytaad Kyrbaanov xelene, — manai exe oronoi, manai sviaşçeenne, oiroo xyrteşegyi xilenyydei oboroonlin xemzeejabuulganuudta zoriuulagdahan, 40 milliaardna assignovaaniiiji ilangajaa xangaltataigaar haişaaxa baina. (**Nerjeme aplodismeentnyyd**). Manai Ulaan Aarmi bolbol aguujixe Soveed Sojuuzai byxii nacionaalьnostьnuudai azalşadai anxaral ba inaglalaar xyrieelegdenxei. Tiimehee tere xadaa ilagdaşagyi. Tereen tuşaa Leenin—Staalinai aguujixe paarti, manai sesen voozdь ba bagşa Ioosif Vissarioonoviç Staalin bolbol sag yrgelze anxaralaa tabidag, tereniiji xymyyzyyldeg ba tereniiji xytelberildeg deeqreheenь, Ulaan Aarmi ilagdaşagyi. (**Nerjeme aplodismeentnyyd**).

Depytaad Kyrbaanov bolbol Praviitelьstvaar tabigdahan, SSSR-ei gyrenei biydzeedei projeektiiji haişaaxa zuuraa, projeekt tuşaa zarim azaglaltanuudiiji xelehen ba xeden narkomaaduudai xydelmeriiiji kriitikelhen baina. Praviitelьstvo bolbol sojuuzna respyyblikenyydte çerepiiçne zavooduudiiji baiguulxa tuxai togtoomzo gargaa. Ede zavooduud xadaa xydөө niutaguuddaxi kylьtyyrnebaidalai ziliişçne barilganuudiiji galda şatadaggyi kroovlьnuudaar xangaxa baina. Gosstraax ba Narkomfiin bolbol ene togtoomziiji dyyrgeegyi ba eneende zoriuulagdahan gargaşanuud xadaa biydzeedte xaraalagdaagyi. Eneentei daşaramduulan, depytaad Kyrbaanov bolbol sojuuzna respyyblikenyydte çerepiiçne zavooduudiiji barilgada zoriuulza 53 millioon tyxerigiiji biydzeedei gargaşalalgiin çaastьda oruulxiiji duradxana.

Өөriingөө vestypleeniiin tygesxelde, depytaad Kyrbaanov xadaa Tadzikistaanai zailuulaşagyi xereglelnyydte: stoliciijinь xlopkoovo ba pograniiçna raioonuudta xolbodog xargiinuud ba podjeezdne zamuudiiji remoontololgodo, 20 şine raioonuudiiji ba xydelmerişedei 15 posioologuudiiji gojoon baiguulgada, yylicenyydte moşçeeni xelge ba nogooruulgada, ariiguudiiji, arteziaanska xudaguudiiji baiguulgada, Stalinabaadta teaatrai barilgada assignovaaniiiji biydzeedtee xaraalxiiji guina.

Depytaad P. N. Piçyygina bolbol 1939 ondo SSSR-ei gyrenei biydzeedei projeektiiji batalxa tuxai duradxaliiji tereşelen demzene.

Depytaad Piçyygina xadaa zarim narkomaaduud bolbol kapitaalьna barilgada tabigdahan zөөrinyydee xereglenegyi, şine objeektnyydiiji ekspIoataacada oruulgiin plaaniiji dyyrgenegyi, өөriin sengiiji dooşoruulgiin daabariiiji tahalduulna geze temdeglebe.

— Manai oronoi oboroonno xyse şadaliiji byxezyylgede 40 milrd. 885 millioon tyxerigei assignovaani tuxai SSSR-ei Sovnarkoomoi ton zyb duradxal tuşaanь, ygiingөө tygesxelde togtongyi garza şadaxagyi bainab,—geze depytaad Piçyygina medyylne. Ene duradxaliiji byxii soveed arad bolbol enty. ziaazmtaigaar demzene. (**Aplodismeentnyyd**).

Depytaad A. S. Piryziaan bolbol өөriingөө vestypleeniiiji Armiaanska SSR-ei biydzeedei projeektde zoriuulna. Ene zilei biydzeedei projeektdexi gaixamşag zyilenь xadaa respyybliкiin aradai azaxiin doxoodoi saaşadaxi urgalta myn. Armeeniiin promiişlennostiiin vaalova produukcanь xojor tabanzilnyydei torşo soo, gurba şaxuu daxin urgaa. Ene zilde batalagdahan, vaalova produukciin plaan bolbol vaalova produukciiji yngeregşe zileixitei ziseelbel 20,5 procent urgaltiiji uridşalan xaraalna. Armeeniiin respyblikaanska biydzeedei projeekt bolbol kylьtyyre, nauuka ba iskyysstviin talaar xemzeejabuulganuudiiji finansiirovalalgiin nileed jixe urgaltiiji xaraalna.

Depytaad Piryziaan xadaa sojuuzna udxaşanartai, Sevaanska perevaalda xyndelen Jerevaan—Sevaan—Kafaan xargiiji oboruudovalgada, raioonuudai telefonizaaca ba radiofikaacada, aradai syydyydei bairanuudiiji oboruudovalgada assignovaaniiji sojuuzna biydzeedte xaraalxiijinь guiza, seesside xandana.

Hyyleerenь vestypaalagşa depytaad F. V. Şagimardaanov bolbol SSSR-ei Aradai Komissaarnarai Soveedeer tabigdahan, 1939 ondo SSSR-ei gyrenei biydzeedei projeektiiji xysed haişaana. Depytaad Şagimardaanov xadaa oboroonlin xereglelde zoriuulagdahan assignovaaniiji batalxa tuxai tyryyn vestypaalagşa oraatornuudai duradxaliiji tusagaar xangaltataigaar demzebe.

Depytaad Şagimardaanov bolbol şineer, gojoor baiguulagdaxa raioon byxende 100 miangan tyxerigei, xarin busad raioonuud byxende 50—60 miangan tyxerigei assignovaaniiiji xaraalxa zahabariiiji biydzeedei gargaşalalgiin çaastьda oruulxa xeregtei hen geze toolono. Terenei hanahanai johoor, hurguulinuudai barilgada ba hurguulinuudiiji xaruuhalalgada, biydzeedeer xaraalagdahan gargaşalalgiin çaastiiiji erid xubilgaxa xeregtei baina.

SSSR-ei gazartariaalangai Aradai komissaar nyxer I. A. Benediiktov yge abba.

Nyxer Benediiktov bolbol seessiiin batalalgada tabigdahan biydzeedei projeekt soo, sociaIiis xydөө azaxiin debzelte ba saaşadaxi xygzelte tuxai soveed praviitelьstviin anxaralanь todoor xaruulagdana geze temdeglebe. Nyxer Benediiktov xadaa todo ciifrnyyd ba zişeenyydiiji eneende barimta bolgon xaruulna. Kolxoozuudta doxoodnostiiin urgaltiin xarakteerne pokazaatelanь xadaa tekyyşçe sçooduudta myngen zөөrinyydei jixeer ylehen jabadal bolno. Yngeregşe zilei janvaariiin 1-de kolxoozuudai myngen zөөrinyydei yleheniinь 1 milliaard 577 millioon tyxerig baihan aad, ene zilei janvaariiin negende 2 mlrd. 519 millioon tyxerig ylehen baina. Kolxoozniguud bolbol 55 mianganhaa olon klyybyyd, 20 mianganhaa olon unşalgiin baişanguud, 76 mianganhaa deeşe jaaslьnuud, 12 mianganhaa olon xaata-laboratoorinuudtai baina.

Nyxer Benediiktov bolbol xydөө azaxiiji finansiirovalalgada togtozo, todoor xelebe. Xydөө azaxiiji finansiirovaniiin xemzee xadaa 11 milliaard 600 millioon tyxerigөөr xaraalagdahan baina. Ene syymmehee 8 mlrd. 567 mln. tyxerigenь MTS-uudta ygtexe. Ene zilde maşiinna-traaktorna staancanuud xadaa 31 mianganhaa deeşe, gol tyleb gysenliçne traaktornuudiiji abxa baina,

Nileed jixeşeg zөөri bolbol maassova kvalifikaacanuudai kaadrnuudiiji beledxelgede, nauuçna—,şinzelelgiin yçrezdeeninyyd, vyznyyd, rabfaaguud, teexnikymyydte tabigdaxa baina.

Ene zilde, xydөө azaxiin specialiistnuudai zarplaatanь jixe bolgogdohon ba kolxoozuudta ygtedeg krediidyyd jixe bolgogdohon baina.

Kolxoozuudai organizacioonno-azaxiin byxezelgiin xeregei şuxala zorilgonuudai negen bolgon, nyxer Benediiktov bolbol finaansova disciplinniiji nariaar saxilgiin zorilgodo zaaza xelene. Gazartariaalangai oorganuudai zarim xytelberilegşedei bespeeçnostь bolbol kolxoozno zөөriiji xairagamgyigөөr gargaşalxa jabadalda asarna. Ene asuudalai talaar kolxoozno ustaaviiji xazagairuulxa jabadal bolbol myn delgerengi baina. Gazartariaalangai oorganuud bolbol kolxoozuudai finaansova azaxiiji organizaacalgiin asuudalnuudta onso anxaralaa tabixa johotoi.

Goriuuçiiji geelge ton jixe. Maşiinna-traaktorna staancanuudta goriuuçada gargaşalga bolbol MTS-iin byxii gargaşanuudai 60 proceentnь bolno. Iimehee, goriuuçiiji ylyylen gargaşalalga xadaa MTS-iin finaansova baidaliiji handargana.

Nyxer Benediiktov bolbol gyrenei ba kolxoozno zөөrinyydiiji ekonoomnoor ba effektiivneer xereglexiin tylөө temeseliiji sonosxoxiijinь gazartariaalangai oorganuudai, maşiinnatraaktorna staancanuudai xydelmerilegşediiji, kolxoozuudai pravleeninyydei tyryylegşeneriiji uriaalna.

Depytaad S. M. Şarafeejev yge abna. Şarafeejev xadaa seessiin batalalgada tabigdahan, 1939 ondo SSSR-ei gyrenei biydzeedei projeektiiji haişaana.

Depytaad Şarafeejev bolbol Tataarska ASSR-ei biydzeed xadaa hyylei 10 zilei torşo soo 19 daxin urgaa geze temdeglene. Respyybliкiin biydzeed bolbol 1939 ondo 385,3 millioon tyxerig bolood baina, eneenhee 203,4 millioon tyxerigenь sociaalьna-kylьtyyrne xemzeejabuulganuudta tabigdaxa.

Ygilngee tygesxelei çaastьda, depytaad Şarafeejev xadaa xeden praktiiçeska duradxalnuudiiji debzyylne. Tere bolbol niutagai soveedyydei biydzeetne erxe tuxai zakooniiji xaraza yzexe, biydzeetne azaxiiji ypravliaalgada niutagai oorganuudai zvenoo byxenei ujalganuudiiji todoor togtooxo tuşaa asuudal tabina.

Tribyyn deere—depytaad A. Kenzegaraajev.

—Exe orondoo xemzeeleşegyi inaglal ba zakoonno omogorxoliiji soveed grazdaniiin byxende, manai aradaar yderbyri tuilagdaza baigaa tede aguujixenyyd amzaltanuud asarna,—geze tere xelene. Nege xediixen yderei saadtee bidener bolbol manai oronoi omog sookolnuudtai, susaraşagyi lioodçiguudtai uulzaabdi, edener bolbol zyrxendөө nyxer Staalinai neriiji abza jabaad, samolioodoigoo dalinuud deere manai stoliiciin nere—Moskvaa gehen neriiji Moskvaa goorodhoo Atlantiiçeska okeaan deegyyr Xoito Ameerike xyrter abaaşaza, agaarai şine traassiiji tabihan baina. Faşiis bolzo baigaa imperialiizm bolbol soveed aviaaca—ene xadaa reaalьna xysen myn geze etigeg le.

Depytaad Kenzegaraajev bolbol zarim respyyblikenyydei finaansova azaxiiji şalgalgiin talaar, Narkomfiinai revizio xydelmeriiiji zuramşuulxa la geze zaana.

Hyyleerenь, depytaad Kyznecoov vestypaalaa. xadaa Leeningraadiiji o coovo socialiis goorod b gliin xeregte tuilagdahan a tanuud tuxai xөөrene.

Saaşanь, depytaad Kyzn xadaa leeningraadska e tiiçeske predprijaatinuud, trostaancanuud ba Elektr miişlennostiiin Narkoma kritikovaalba.

—Namhaa urda vestypa depytaaduud bolbol,—ge xer Kyznecoov xelene,—I oronoi oboroonodo S Sovnarkoom xadaa biydze xaraalhan, 40 milliaard 885 tyxerig assignovaaniiijinь şaahan baina.

—Ede 40 milliaard tyx tyөө byxii oromnai nege nalaar golosovaalxa, jyy xede, bidener bolbol e daa manai Ulaan Aarmiii Uhan-Seregei Floodoi xys daliiji ulam deeşelyylxe medenebdi.

—Manai soveed biyd nygөөde onso ilgaaji te lexe şuxala gebel,—geze pytaad Kyznecoov yrgelz ne,—oronoi oboroonlin x lelde 40 milliaard tyxe tabiiga—ton jixe ciifr Oboroonlji iime jixeer fin rovalalgatai xamta, arada xiin ba sociaalьna-kylьt xemzeejabuulganuudta as vaani xadaa ton xyset urgana geze, bidener xa di. Ene xadaa, mynөө bi reer xaragdaza baigaa bi bolbol ilahan socialiizmiin noi biydzeed myn geze x na. Ene xadaa manai o xyse şadaliiji, terenei baja bidenerei uragşaa zoriho gen xydelөөniiji yşөө demonstraacalna.

Depytaaduud bolbol en dyylgiiji xaluun aplodism nyydeer ugtana.

Tribyyn deere, SSSR-ei trostaancanuud ba elektr miişlennostiiin Narkoom M. G. Pervyyxin garba. Pervyyxin bolbol SSSR-e renei biydzeedte zөөriny xubaarilan tabilga xadaa s praviitelьstviin, kommuniis tiiin, aguujixe voozdь ba nyxer Staalinai zyghөө a tuxai anxaraliijinь xysedө ruulna geze temdeglene.

—Yngeregşe zilde,—ge xer Pervyyxin xelene,—S Aradai Komissaarnarai S te, gyrenei biydzeediiji baixadaa, nyxer Staalin gyrenei biydzeedei udx tuxai gynzegii marksiis a ygehen ba biydzeed xad cialiis azaxiiji byxezyy azaxiin organizaacanuu naansova baidaliiji byxez de tuhalaxaar, gyrenei bi diiji xaişan geze baiguu xai zaahan baina.

Nyxer Pervyyxin bolb nai oronoi elektroazaxii ton tyrgen tempeer x geze temdeglene. Xo tabanzilei torşo soo, Sojuuzai elektrostaanca xyseniinь xojor daxin j loo. Gebeş, manai arad xiin ba kylьtyyriin u xamta, elektroeneergiiiji lelge bolbol yşөө le xys gagdanagyi.

Nyxer Pervyyxin xadaa gөө tygesxelde, hyylei dei torşo soo elektropro nostiiin predprijaatinuud finaansova ba azaxiingaa nelieed byxezөө geze lene.

Nyxer Pervyyxinei leeniiin hyylde zaseda daba. (TASS).

Geraasimovska xydeløøn delger baina

Geraasimovska xydelөөn xadaa, Biçyyrei aimagai kolxoozuudta yrgenөөr delgereze baina. Kolxoozniguud xadaa ene xydelөөniiji azal deerenь bejelyylze socialiis malazalai ulam byri deeşee xygzexe jabadalda aixabtar şuxala moosçno baaza baiguulza exilebe.

Tus aimagai Çapaaje remzete kolxooz xadaa, 16-ai yder, 60 kolxooz xabaadalgataigaar negen staxaanovska xydelөө xeze, 25 gaa sabşalangai ariIgaba.

TEORETIIÇESKE KONFEREENCE

Kolxoozno xydee-azaxiin exnikymei dergedexi partiiina iyroo xadaa BKP(b)-ein XVIII ezd deere xehen, nyxer Staalal istoriiçeska doklaadiiji gyngiigeer şudalxa ba ene teeer teoretiiçeska konfereence gergexe gehen, kommuniistudai, stydeentnyydei iniciaiiji xaluunaar ugtaza, tus nfereencede hara şaxuu beixee.

Partiiina biyroo bolbol nyxer alinai doklaadaar—6 doklaad eer xaraalaza, şuxala literatuuranuudai spiisogiiji ba dokdai teemiiji, xeden daxin soxohon baina. Gexetei xam zurgaan stydeentner, eehe dokaad xexiiji xysehen ba ed olon stydeentnyyd konence deere vestypaalxaar edxebe.

Nyxer Staalinai doklaad tugurba daxin leekce kolozno xydee-azaxiin teexnide unşagdaza, eneendenь garan stydeentner xabaadan baina. Gadna, teoretiiçeska nfereencede xabaadaxaar beixeze baigşadta zoriuulagdan, daxin individyaalьna konьtaaca yngergegdee. Ene nfereencede beledxeze baigbolbol nyxer Staalinai dokdtai gynzegiigeer tanilsaza, ala literatuuranuudiiji yzeze, yleerenь doklaadaingaa, vesleenlingee konspeektiiji beixeze exilbe. Doklaadçiguuba vestypaalagşadai konsektiiji, partiiina biyroogoor alagdahan xyteleberilegşe xer Şatilov şalgahan baigaa.

Teoretiiçeska konfereence—ban ydeşe yrgelzelhen bai. Tyryyşiin ydeşenь, xojor laadçiguud xelehen ba stydeentnerei vestypaalai hyylde, konfereenciiji elberilegşe yge xeleze, ede ediiji xamtadxaba, zarim udalnuudiiji todorxoilon bariiba.

Ide doklaadçiguud, eehediin temeer doklaaduudaa naidamtaigaar xee. Ulasxoorondiin polozeeni ba Soveed Sojuuzai poliitika tuxai, nyxer Maşkiinov, gyren tuxai nyxer Kondraatьjev gegşed doklaaduudaa inteeresneer xebe. Edener bolbol Maarks, Eengelьs, Leenin, Staalinai tryydyydhee ciitiirovelze, ton gynzegii ba tyges udxatuigaar xelebe.

Nyxer Maşkiimov bolbol, kapitaliis sisteemede zailaşagyi ekonomiiçeska kriizisyyd tuşaa togtozo xelexedee, materiaalaa zybeer xereglehen ba 1900-1903 onuudai, 1929-1933 onuudai, mynee bolzo baigaa kriizisyydei onso ilgaajinь zybeer xarakterizovaalhan baina. „Kapitaliis azaxiin sisteemede, xeden millioon azalşadai azalai produuktanь zarim-xedii kapitaliistnuudaar ezelegdedeg, iimehee, kapitaliizmda ekonomiiçeska kriizis zailaşagyi"—geze nyxer Maşkiinov xelene.

Gebeşji, ene konfereenciin xydelmeridenь dutuunuud bii. Tus kollektiiv bolbol hurguuliiingaa texniiçeske personaaliiji xabaaduulaagyi baina. Gadna, BKP(b)-ein organizacioonno yndehe huuri tuxai, nyxer Geraasimovai xehen doklaadanь xede-xeden dutuunuudtai baigaa. Xojordoxi tabanzilei itoog ba gurbadaxi tabanzilei zoriIgo tuxai—nyxer Tolstiixin doklaadaa xexedee, Gurbadugaar Tabanzilei plaanda xaraalagdahan baiguulaltiiji xubaarilan tabilgiin asuudalda, ton bagaar togtozo xelebe. Baha, vestypaalagşadşji anxaralaa tabiaagyi. Tus asuudal xadaa ton jixe politiiçeske udxaasanartai baina. Eneentei daşaramduulan, Buriaad-Mongol Respyyblikiin promiişlennostiiin xygzeltiin pereespektiiviiji ba negedexi, xojordoxi tabanzilnyyd soo tuilagdahan amzaltanuudiiji temdeglexe johotoi baigaa.

Jyrenxiidee, konfereencenь ideine ynder politiiçeske xemzeede yngerebe.

D. RINÇINOO.

Komsomoolьcuud—tarilga deere

Kabaanska. Kabaanskiin ьsoveedei, BKP(b)-ein XVIII ezdiin neremzete kolxoozdo ilogdohon komsomoolьcuud bol tarilgiiji tyrgeer dyyrziin tylee, kolxoozniguudai nda jixe xydelmeri jabuulaa. Komsomoolьcuud, nyxed tdaalьceva ba Şadruunov gsed №10 traaktorna brigaaxidta regyliaarna gazeed adag ba traktoriistnuudai nda, Selendyymiin MTS-iin stokoovo mexaanig nyx. valeevskiiin oopediiji xelsebaina.

Tedener xadaa tarilga deere elmerilze baigaa kolxoozuudai dunda socsorevnoni batalxa jabadaldanь tuhan ba pooli deere xaniin gazeed yder byri gargalgiiji organizovaalaa. Gadna, noormo dyyrgelgiin pokazaatelai doskaa organizovaalaa.

Tus brigaadiin traktoriist nyx. Oskoorbin bolbol nyx. Kovaleevskiiin meetodeer xydelmerilze exilee. Oskoorbin xadaa tyryyşiingee yderte 17 gaa xaxalaad, bornoilhon baina. (noormonь 9 gaa baigaa). Nege yder soo 38 kilograamm goriuuça ekonoomiloo.

Traktoriist nyx. Jelizoov A. I. bobol nyx. Kovaleevskiiin meetodeer xydelmerileze exilhen ba, ene brigaadiin byxii traktoriistnuudiiji soc. sorevnovaanida uriaalhan baina,

BAZAANOV.

Agitaatornuud xydelmerilnegyi

Xoriiin aimagai, Anaagai selьsoveedei, „Staalinai zam" kolxoozoi kolxoozniguudai dunda, BKP(b)-ein istoriiçeska XVIII sjeezdiin materiaalai yzelgiiji ton muusa organizovaalhan baina.

Gadna, tus kolxoozdo tomilogdohon agitaatornuud xadaa kolxoozoingoo polevoi, malazalai ba busad brigaadanuud deere agitacioonno maassova xydelmeriiiji jabuulnagyi. Ene kolxoozoi dergedexi partiiina exin organizaaca (partoorgonь nyx. Ciibikov) bolbol agitaatornuudiiji operatiivnaar xyteiberilnegyi.

Iimehee, kolxoozniguudaidunda agitacioonno maassova xydelmeriiiji, ilangajaa BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin materiaalnuudai yzelgiiji ynder xemzeede tabixanь şuxala baina.

Horbolzologşo.

BKP(b)-ein ISTOORIIIJI HAITAR YZENE

Selengiin aimagai, Zargalantiin somonoi, Teeьmanei neremzete kolxoozoi dergedexi partiiina exin organizaaciin kommuniistnuud, BKP(b)-ein geroiiçeska istooriiiji şudalalgiihainaar jabuulza baina. Ene organizaacada xamtadaa, paartiiin 26 çleengyyd ba kandidaaduud bii, edenerei 10 xynyydiinь paartiiin istooriiiji samostojaatelьna yzened, edener byxen hainaar konspeekt tabidag ba istooriiin „xuriaangii kyyrsiiji" unşaxahaa gadna, Leeninei, Staalinai kniigenyydiiji, gazeedte toliilogdohon teoretiiçeske statьjaanuudiiji unşadag baina. Ylegşe 16 xynyydiinь paartiiin istooriiiji kryzoogto jabaza yzedeg, edener xadaa eelzeete zaniaatidaa jixe hainaar beledxedeg, xododoo konspeekt tabiaad jiredeg baina.

Zam. DAGBIIN

Bygededee graamotna bolhon kolxooz

Manai kolxooz bolbol ene onoi main 1-de, yzeg bişeg medexegyi jabadalaa dyyren likvidiirovelze şadahan baina.

Ene onoi janvaariin 1-de kolxoozdomnai yzeg bişeg medexegyi 72 xynyyd ba 59 baga medegşed baihan jym. Mynee, main 1-de edenei 72 xynyydenь baga medegşedei ba 89 xyn nahatanai hurguulida oruulagdaad, huralsaza baina. Yzeg bişeg baga medegşedei ba jixe nahatanai hurguuliiji kolxoozniguud nyxed Cedeenov Şirab, Budaajeva Daşan, Gomboojeva Dulma, Batuujev Dugar ba busad otliiçnoor dyyrgeze garhan baina.

Bidener bolbol kolxoozniguudaigaa dunda agitacioonnomaassova xydelmeri hainaar jabuulhanaigaa ba huragşadai, likvidaatornuudai, kylьtarmeicuudai dunda socialiis sorevnovaaniiiji yrgeneer delgeryylhenelgee rezylьtaadta, yzeg bişeg medexegyi jabadalaa dyyren likvidiirovelze şadahan bainabdi. Kolxoozoi aktiivuud, kylьtarmeicuud, likvidaatornuud ba Xarganiin exin hurguuliiin bagşanar bolbol ton oroldostoigoor xydelmerilhen baina.

Edener bolbol yzeg bişeg medexegyi jabadaliiji main 1-de likvidiirovelxe gehen, praviitelьstviin togtooliiji bejelyylxiin tylee byxii xyseeree oroldohon baina. Eneende staarşa bagşa—metodiist, likbeezei xydelmeriiiji organizovaalagşadai negeniinь — nyxer Bydecereenov Dondog bolbol zaluu bagşanarta ba kylьtrmeicuudta oroldostoigoor tuhalalsahan baina. Myn, Donaajev Damba, kylьtarmeicuud Sosootova Togtoxo, Zamsaraanova Pynceg, Dambaajeva Dolzod ba busad hainaar xydelmerilhen baina.

Zaniaatinь, hurguulidaa sagyrgelze raspisaaniaar yngergegdedeg baigaa. Nahatanai hurguuliin bagşanarai ba kylьtarmeicuudai yroogoo organizovaalxadanь, exin hurguuliiin bagşanar ba Bydecereenov gegşed jixeer tuhalalsadag hen. Tedener bolbol yzexe prograammajaa zaaxatajaa xamta, tekyyşçe poliitika zaalsadag ba gazeedei materiaalnuudiiji unşaza, udxiinь xysed oilguulxiin tula speciaalьna yrooguudiiji xedeg baigaa. Baha, xyxeer yxibyydtei, gerei ezen exenernyydte, kylьtarmeicuud bolbol gertenь oşozo zaadag hen.

Mynee, bidener bolbol yzeg bişeg mededeg bolood baixadaa, urdiin balar xaranxii baidaliiji hanaxaş duramnaigyi.

Carizmiin yjede ygeiteişyyd bolbol niutagaigaa xynzonoi jixenxi xubinь baibaş, lama kulaaguudai xyşer xynde ekspIyataacada daragdaza, yzeg bişeg medexegyi xaranxii munxag baidaltai baigaa.

Tiixede, manai niutagai xynzonhoo, gansaxan le eksplyataatornuud — lama, kulaaguud bolbol xuuşan mongol yzeg medegşed baigaa. Tere proceentnşji oroldoo le 3-4 hen.

Soveed zasagai yjede, manai kolxooz bolbol xydee azaxiin staalinska ustaavaar zebseglegdeze, staalinska xojor tabanzilnyydei, torşo soo, sengelig xyxiyyn, kylьtyyrne ba zaziltoçna azabaidaltai, socialiizmiiji baiguulagşad boloobdi. Manai kolxoozoi kolxoozniguudai dundahaa bagşanar, agronoom, kombainioornuud, zooteexnig, buxgaalter, sçetovood, tratokriistnuudba busad olon speciaIiistnuud urgahan baina. Kolxoozhoomnai VYZ-de 1 xyn, dunda hurguulinuudta 35 xyn ba byxii hurguuliiin nahanai olon xyyged huralsaza baina.

Kolxoozniguudnai gereltei ba seber bairanuudta, zaziltoçnoor huuna. Olonxi kolxoozniguudai gertenь viktroolь, garmooşka, gitaar, balalaika, velosipeed ba ojodoloi maşiina bii. Olon kolxoozniguudnai gazeedyydiiji zaxiza, regyliaarnaar unşadag.

Gadna, manai kolxoozniguud bolbol buriaad-mongol bişegiiji şine alfaviid deere oruulxa tuxai BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaaziiji xaluunaar halşaahan baina. Ilangajaa, yzeg bişegte huralsahan kolxoozniguud bolbol saaşadaa orod xele yzexedemnai xyngen bolbo geze bajasanad.

Iimehee, respyybliklingee byxii kolxoozuudiiji 1939 onoi ijyyliiin 10 xyrter, yzeg bişeg medexegyi jabadalaa dyyren likvidiirovelxiijinь uriaalnam.

Banzaragsaajev—Selengiin aimagai, Doodo-Byxenei somonoi, Kiirovei neremzete kolxoozoi tyryylegşe.

Kylьtyyrne-maassova xydelmeriiiji haizaruulxa

„Niite teaatrnuud ba kinooteaatrnuud, klyybyyd, bibiioteekenyyd, unşalgiin baişanguud, kylьtyyriin gernyydei niite seetinь urgaza baina. Raadiofikaaca ba kinoofikaaca, ilangajaa zvykovoi kinoo bolbol jixe politiiçeske udxaşanartai, ugaa jixe kylьtyyrne xereg boloo"—geze Soveed praviitelьstviin tolgoi nyxer Moolotov, paartiiin XVIII sjeezd deere xehen doklaad soogoo xelee hen.

Azalşan maassiiji kylьtyyrneer xymyyzyylxe, tedenerei ugaa jixeer urgaza baigaa kylьtyyrne ereltiiji xangalga,—partiiina, komsomoolьsko, soveedei, kylьtyyrne yçrezdeeninyydei ba kolxoozuudai xytelberilegşedei ujalga bolno.

Gebeş, Biçyyrei aimagai, Ara-Xireetiin somonoi xojor kolxoozuudta kylьtyyrne-maassova xydelmeri muusa jabuulagdadag baina. Kolxoozuud byridenь klyybyyd bii aad, eneende daagşad oldoogyi, ezegyi baidag deereheenь, klyybei xabaatai zeerinyyd: billiaard, şatar ba myzekaalьna instrymeentnyyd yrigdexe, xajagdaxa uşar yzegdeze baina.

Somon dotoronь unşalgiin baişanai xydelmeri xangaltagyi, 1939 onoi biydzeed tabixadaa, unsalgiin baişanai xeregselde xeden miangan tyxerig myngen xaraalagdahan baibaşji, tere myngenhee mynee boltoroo neges tyxerig gargaşalagdaagyi baina. Unşalgiin baişanai zygnee, kolxoozniguudai dunda kylьtyyrne-maassova xydelmeri ba tedeneriiji yzeg bişegte hurgaxa xydelmeri jabuulagdanagyi.

Ede kolxoozuud deere radioo bii neretei aad, xydelmerildeggyi baina. Eneeniiji xydelmerildeg bolgoxiin tula, aimagai pooçtohoo maasteriiji erexede, pooçtiinxid xadaa „xyn ygei" geze xelexehee bişe, jamarşji tuhalamza yzyylnegyi.

Tiimehee, tus kolxoozuudai kolxoozniguud xadaa syleetei sagaa kylьtyyrneer, sengelig xyxiyygeer yngergexe xysed ysloovigyi deereehee, syleetei sagaa jyre yngergezerxideg baina.

Ene somonoi kolxoozuudta kylьtyyrne-maassova xydelmeriiin ene zerge muu baibaşji, aimagai gegeerelei tahagai, somonoi ba kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol kylьtyyrne-maassova xydelmeriiiji haizaruulxa tuxai konkreetne xemzee abnagyi.

D. ZAMJAANOV.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei ykaazaar, Tyrkmeenske SSR-ei, Krasnovoodsko raioonoi gegeerelei tahagiiji erxilegşe nyxer K. K. Kainaarov, Leeninei oordenoor şagnagdahan baina.

ZURAG DEERE: (Zyyn garhaa). Mariiska raiONO-goi erxilegşe Bainuurov ba Çardeoyyske raiONO—Xysniyytnikov bolbol nyxer Kainaarovliji amarşalza baina. (Fotoxrooniko).

„Xamaaralsaxagyin" ba „neitraliteedei" provakacioonno poliitika

ojordoxi imperialiis dain bol medegdengygeer, hexeneer exilhen baina. Byrazna xeblelnyydeer „lokaalь" (tailbarilan xelexede „niuta"), „bagaxan", „xoliin" geze legdedeg dain bolbol, ulasrondiin obşçeestvennostiiin tolşog çaastьda genete, hyhen baina. Mynee, dainai tyimerenь ugaa jixe daida re—GibraltaarhaaŞanxai xyrşataza baina. Dainai oçaad bolbol Jevroopodo, Aazida, ikada sorobxiino. Delxein bersegei byxii aradzonoi banai negenь şaxuu bolxo axadmilliaard ylyytei xyn bolbol dainai orbiitodo taoruulagdahan baina.

Dainiiji, agressiivne gurban enyyd: Germaani, Japoon, li exilebe. Germaanska, jansko, italьjaanska imperiauud bolbol eehediigee xidoltoi" ba „gomodoltoi" e sonosxodog baina. Faşiis nuudai, gyrenei zonxilogşo jatelьnyyd bolbol delxein grafiiçeska kaartiiji şineer elgiiji tuilaza baihanaa dalagyi. Ene zoriIgoor, Gerni, Japoon, Itaali bolbol rondoo vojeenne sojuuz baa.

Faşiis agreessornyydei gurban bloogoi ezemdelgiin uiganuudanь, agressiivne derzaavanuudta esergyy, yyşiin eelzeende, Aangliiin, anciin, Ameerikiin Xolbooto aduudai intereesyydte eserzoriuulagdana. 1914-1918 udai, negedegeer imperialiis dainai hyylde, ilagşad—gyrenyyd, tailbarilan xelexede, xamagai tyryyşeer, Aangli, Fraanca, AXŞ bolbol eehediingee gospoodstvologşo polozeeniiiji kapitaliis delxeide bexizyylhen baina. Ene polozeeninь negedexi imperialiis dainai tygesexe yjede batalagdahan,—Versaalьska dogovorto, jyhen derzaavanuudai daalьnevostooçno doogovorto ba busad soo bişegdehen baina.

Gyrenei xilenyydiiji, vlijaaniin sfeeriiji, zaralgiin riinogyydiiji ba serьjoonuudai istooçniguudiiji şineer xubaaxiin tula, agreessornyydeer exilegdehen şine imperialiis dain bolbol Aangliiin, Fraanciin, AXŞ-iin intereesyydte xamaarangyi baiza şadaxagyi baina.

Abissiiniiiji ezeleed, Aafrikiin zyyn-xoito zoonodo huurizaza, italьjaanska faşiistnuud bolbol Aangliiin medeende baihan afrikaanska poziiconuudta erid soxiltiiji uşaruulhan baina, tereenhee gadna, Abissiini bolbol Aangli ba Fraanciiji, tedenei daalьnevostoocno ezemdelgenyydtei xolbogşo dalain ton şuxala zamuudhaa xolo bişe baidag. Abissiiniiiji Itaaliiin ezelelge bolbol angliiiska ba francuuzska, dalain şuxala xelxiee xolboonuudta serьjoozno ajuuliiji tabihan baina.

Ispaaniiiji ezeleed, itaalo-germaanska agreessornyyd bolbol ene zamuudta ton dyte oiro jireşoo.

Centraalьna Jevroopodoxi pograniiçna stoolbonuudaa urluulaad, Aavstriiiji, terenei hyyldenь Çexo-Slovaakiiiji ezemden abaad, germaanska faşiizm bolbol Fraanca ba Aanglida xysete xoxidoliiji yzyylee. Ede derzaavanuud bolbol Centraalьna Jevroopodoxi—eeriingee erxim sojuuznigiiji—Çexo - Slovaacka respyybliikiiji aldahan baina. Baruun-jevropeiske kontineentiin zyyn ba zyyn-urdaxi çaastьnuudta angliiiska ba francuuzska vlijaaninь ton jixeer muudaba. Faşiis Germaani bolbol Baruun Jevroopodo gospoodstvologşo polozeeniiiji ezelxiin tylee, eeriingee ermelzelgiiji neemeleer demonstriirovalhan baina.

Xitadai xeden primoorsko raioonuudiiji okkypiirovalaad, japoonsko imperialiistnuud bolbol xitadai xizaargyi yrgen riinkiin tylxiyyrnyydiiji ezelhen baina. Japoon xadaa xitadta ezelhen raioonuudhaa, ton jixe kapitaalovlozeenitei angliiiska, francuuzska kapitaliistnuudiiji neemeleer ba eşeberigyigeer namnan gargana. Urda Xitadta ba urda-xitadai uhanuudta baihan aralnuud teeşe dytelen oşozo, japoonsko imperialiistnuud bolbol Aangliiin, Fraanciin ba AXŞ-iin ton şuxala vladeeninyyd—Gonkoong, Singapyyr, Indoxitad, Filippiinske aralnuudiiji soxilto doroo oruulhan baina. Aangli, Fraanca ba Ameerikiin Xolbooto Ştaaduud bolbol delxein eldeb olon zaxa xizaainuudta ton xyşer xynde soxiltonuudai asaragdahan tuladanь, agreessornyydte otpoor organizovaalxa johotoi baigaa. Edener bolbol olon tooto dainuudaar, ypoorno ba yni udaan diplomatiiçesko temeseleer dailan abhan, delxein poziiconuudaa xamagaalxiin tula aktiivnaar temesexe johotoi baigaa. Gebeşji, xereg deeree ene bolbol heerge bolxo jym: Aangli, Fraanca, AXŞ bolbol nege poziicajaa nygeediinь xoinohoo hubariuulan, faşiis agreessornyydte buuza ygeed, eehedee gedergee suxarina. Ene, eehediingee poliitikiiji opravdaalxiin tula, Aangliiin, Fraanciin, AXŞ-iin zonxilogşo kryygyyd bolbol „miirte duratai" tuxaigaa xoohoor xelsexiiji duraldag.

„Xamaaralsaxagyin" ba „neitraliteedei" poliitikiin bodoto udxanь jyyb?

Ene poliitikiiji Aangli, Fraanca, Ameerikiin Xolbooto Ştaaduudai hula muu baihaaranь opravdaalza bolxogyi. Agreessornyydte, eehediingee xeden olon egeel şuxala poziiconuudiiji buultada orxizo, agreessiivne bişe byrzyaazna-demokratiiçeska derzaavanuud bolbol bygede deeree, xysete faşiis gyrenyydhee seregei ba ekonomiiçeska talaaraa geegdeheer le baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere xehen, eeriingee istoriiçeska doklaad soo nyxer Staalin bolbol „xamaaralsaxagyin" ba „neitraliteedei" provokacioonno udxa tuşaa gynzegii ba sesen tailbari ygehen baina. Nyxer Staalin iigeze xelee hen: „Oron byxen agreessornyydhee xysexe zergeeree ba şadaxa zerxeeree bejee arşalag, manai xereg xazuu taladanь, bidener bolbol agreessornyydteişji ba tedenerei zeertvenyydteişji naimaataldaxa bainabdi. Gebeş haa, xamaaralsaxagyin poliitika bolbol xereg deeree, agreesside xamhalsaxa, dainiiji hyzereexe,—tiime tula, tereeniiji delxein dain bolgoxo gehen udxatai. Xamaaralsaxagyin poliitikada xadaa, — eehediingee xara xereg jabuulxadanь agreessornyydte haad xexegyi, xelebei, Xitadtai, Soveed Sojuuztai haa byriş deere, dainda oroxo jabadaldanь japoondo haad xexegyi, xelebei, jevropeiske xeregyyd soo zuuraldaxa ba Soveed Sojuuztai dainda oroxo jabadaldanь Germaanida haad xexegyi, dainda xabaadagşad bygedii/i dainai namag soo gynzegiigeer zuuralduulxa, eneendenь tedeneriiji hemeexeneer urmaşuulxa, beje bejee huladuulxiin ba tamirduulxiin argabaidal tedenerte ygexe, tiigeed hyyleerenь, tedenerei xysed hularaad baixadanь,—sceene geere garza, şine xysenyydeer vestypaalxa, zygeer, „miirei intereesyydte" vestypaalxa, ba dainai hularahan xabaadagşadta eeriingee ysloovinuudiiji diktovaalxa—gehen ermelzelge, xysel nebterengi baixa jym.

Ximdaş ba ajataişjil

Aangli ba Fraanca bolbol Miyynxende, eeriingee Çexe-Slovaacka sojuuznigiiji germaanska faşiizmiin zeertv bolgon, ton belexeneer aldahan baina. Terenei hyylde angliiska, francuuzska, amerikaanska byrzyaazna xeblelnyyd bolbol germaanska „zyyn teeşee dobtolgiin" uşar tuşaa, hezegtei şuujaanuudiiji yrgehen baina. Angliiiska, francuuzska, amerikaanska „byrzyaazna deejatelьnyyd ba zurnaliistnuud bolbol, faşiis Germaani xadaa „zyyn teeşee dobtolgiiji" eehediingee jediinstvenne zoriIgonuud geze toolodog ba baruun teişee jyyş ji bederheneinь Germaanida xereggyi baina geze etigyylxiiji orolsohon baina. Tiigeed angliiiska, francuuzska, amerikaanska gazeedyyd bolbol SSSR-ei „seregei hula muu" baihan tuxai hoxorlig statьjaanuudiiji toliiloo hen.

Kartiina xadaa eli baina: angliiiska, francuuzska ba amerikaanska byrzyaazna kryygyyd bolbol Germaaniiiji Soveed orondo dobtolxiijinь xyxieeze, zyyn teeşenь ysedeer ba halaşagyigeer tylxihen baina.

Xysetei ba halbaraza baihan Soveed Ukraiiniiji, eedegyixen ba bişiixan karpaatska faşiis kozlaavkada „negedyylxe" tuxai şuujaan bolbol elyyr uxaanta negeşji xynei serьjoozno anxaralda abtaza şadagdaxagyi baigaa. „Ene hezegtei şuujaanь xadaa Germaaniiiji esergyysyylen, Soveed Sojuuzai uursuxaliiji bodxozo, atmosfeeriiji xoroto bolgoxo ba xaragdaza baigaa yndehe barimtagyigeer Germaanitai konfliikt provociirovalxa zoriIgotoi baihanda adali baixa jym.

Ulasxoorondiin orşombaidai bolbol egeel ene zamaar xygzeze baina. Jevroopodoxi hyylei sobiitinuud bolbol nyxer Staalinai uridşalan hanuulgiin zyb baihaniiji b a t a l a n a: „...Xamaaralsaxagyin poliitikiin tala barigşadaar exilegdehen, jixe ba ajuultai politiiçeske naadan bolbol tedeende ton serьjoozno provaaltaigaar dyyreze bolxo baina"

N. Floodorov

Abhan socialiis ujalgaa dyyrgeneb

Bi, 1912 onhoo exilze, Selenge myrende tamaralsahan bainam. Tyryyşeer matroosoor xydelmerileө hem. Tiigeed, ştyrvaalьşçigaar xydelmerilhen baigaab. Loocmanai kvalifikaaciiji şudalza şadahanai rezylьtaadta, 1914 onhoo exilze loocmanoor xydelmerildeg boloo hem.

Tere sagta, xydelmerilxenь ton berxe, xyşer baihan jym. Xөoldoo xyrdeggyi bişiixan zaarabotna xylehe abdag hemdi, xyxiyy sengeligeer xydelmerilxe, azahuuxa jabadaliiji oroidooşji medededeggyi baihan baigaabdi.

Loocmanoor olon zilde xydelmerileөb. Paroxoodoo, eldeb gemtelde oruuldaggyi baigaab. Xariuusalgata xydelmerieө erxim hainaar dyyrgexiiji oroldodog ba dyyrgedeg deerehee, tiime uşaralnuudiiji yzөөgyi baihamni elixen.

Selenge myren deere xori garan zilde xydelmerileze, tereenei xamag baidaliinь byrin medexe bolonxoib. Habanь xaanaa gynzegyib, jamar gazartaa tyrgenөөr urdadagiinь ba bişe olon janziinь azbaidaliiji sym medexe bolonxoib. Ene xadaa paroxoodiiji zoloodogşo—ştyrvaalьşçigta ton zyb zaabari ygelgiiji xangadag, şuxaliin şuxala argabaidal myn. Iimehee, minii xydelmeri xadaa hainaar, dutuu dundagyigөөr jabuulagdahan ba jabuulagdazaşji baina geeşe.

Bi, өөriingөө kvalifikaacada durtaib. Loocmanoor xydelmerilelge—xyndete ba ugaa xariuusalgata xereg myn. Uhan zamai traansport deere xydelmerileze, tereenei geegdeliiji likvidaacalgiin temeselde xabaadalsaxa jabadal—oldoşogyi zol zargal, oroi deeree ulaan tug xiidxehen, aguu haixan exe oronoigoo paroxood deere xydelmerileze, tereenei xariuusalgata, xyndete xereginь dyyrgexe jabadal xadaa bajarai jixe bajar, zargalai jixe zargal geeşe.

Loocman bolbol myrenelgөө ysloovinь hain medexehee gadna, tereeniiji sag yrgelze şalgaza jabaxa ujalgatai. Uşar jyyb gebel, ysloovinь, baidaliinь sag sagta helgeze, ondoo bolzo baidag jym. Manai paroxoodoixid bolbol eneegeer busadhaa xozomdoxoor bişebdi.

Paroxoodoi tyrgenөөr jabaxa asuudaliiji, jixenxidee Loocman şiidxene. Tere xadaa paroxoodoigoo uhan өөde jabaxadanь, udaan uradxaltai gazaraaranь, uharuu jabaa haanь, tyrgen uradxaltai talaaranь jabuulxa johotoi baina. Ene praaviliiji zybөөr dyyrgelge — paroxoodoi jabasiiji tyrgedxene, zamiiji dyte bolgono Bidener, eneeniiji xysed xangaltataigaar dyyrgedeg ba hainşji rezylьtaadiiji xaruulhan bainabdi.

Mynөө yjede, Selengiin uhan bagaşag bolonxoi. Ene uşar xadaa paroxoodoi jabasiiji ton zybөөr jabuulza, tereeniiji gazarduulxagyi, avaarigyi jabalgiijinь xangaxa g. m. erine. Bi, tereşelen manai komaandiinxid bolbol ene serьjoozno xydelmeriiji hainaar dyyrgexiiji naiduulhan bainabdi. Eneenee bodoto deerenь bejelyylxe baihandamnai jamar hezeg baixab.

Manai komaanda bolbol Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolsohon ba konkreetne ujalganuudiiji abhan jym. Bi xadaa tere sorevnovaanida bahal orolsohon ba ujalganuudiiji abhan bainab. Minii abhan socialiis ujalganuud—paroxoodoi jabalgiiji hainaar jabuulxa, avaarigyi jabadaliiji xangaxa, paroxoodoi skoorostiinь tyrgedxexe, paroxoodoo gazarduulxagyi g. m. baina. Ede ujalganuudaa dyyrgeneb. Saaşadaa, abhan ujalganuudaa ylyylen dyyrgeze, byi hain pokazaatelьnuudiiji xaruulxiiji naiduulnab.

Socialiis sorevnovaani ba staxaanovska xydeleөji yrgen dalaistaigaar delgeryylze, tereenei yndehe huuri deere, uhan zamai geegdeliiji likvidaasalxa tuxai araduudai aguujixe voozdь nyxer Staalinai zaabariiji dyyrgelgede, byxii xyse ba arga baidalaa mobilizovaalja. Ene zilei navigacioonno xydelmeriiji otliiçnoor jabuulza, aşaa zөөlgiin plaaniiji dyyrgelgexa aa manai uhan zamaixidai şiidxexii zorilgonь myn.

A. F. Baaxov—„Zykoovski" paroxoodoi loocman.

Viivod xemeer boloo

(Manai speckoorrhoo telefoonoor abtaba)

Modo uradxalga deere xydelmerişediiji ton tyrgenөөr ba organizoovannor xanduulxiin tuxai, BMASSR-ei SNK ba BM Obkoom bolbol zaabarinuudiiji ygehen baina.

Zygөөr, Xoriiin lespromxooz, aikoom ba aimgyisedkoom bolbol tede zaabarinuudiiji dyyrgenegyi. Modo-uradxalgada kolxoozniguudiiji—xydelmerişediiji xanduulxiin orondo, „uhan baga boloo, modo-uradxuulxanь berxetei" gehen „teoori" barimtalza, tereende serьjoozno anxaralaa tabixaa bolinxoi baidag.

Main 24-ei medeegeer, 1338 xynyydei orondo, miil 496 xynyyd xanduulagdanxai. Zarim somselьsoveedyydei xytelberilegşedenь ene şuxaliin şuxala asuudaliiji oişoodoggyi baixa jym. Zişeelxede, Çisaaniin somon (somsoveedeinь tyryylegşe nyx. Gyrozaapov) xadaa 129 xynyydiiji modo-uradxalgada xanduulxa baihan aad, miil 17 xynyydiiji; Deede-Xudanai selьsoveed (tyryylegşenь nyx. Filiippov)—224 xynyydhee 70—ji; Dunda-Xudanai somon (tyryylegşenь nyx. Badmaajev) 141 xynyydhee—34-ji; Xezengiin somon (tyryylegşenь nyx. Arsalaanov) 168 xynyydhee—66-jinь; Soveedske selьsoveed—117 xynyydhee 56 xynyydiinь g. m. elьgeebe.

Lespromxooztoi batalhan doogovoroo, zarim kolxoozuud dyyrgenegyi. Iimenyydei toodo, Çisaaniin somonoi, „Kominteern" kolxooz, xamagai tyryyn xabaadana. Jyyb gexede, 44 xydelmerişediiji elьgeexe baihanaa, mynөө xyrter negiişji xanduulaagyi.

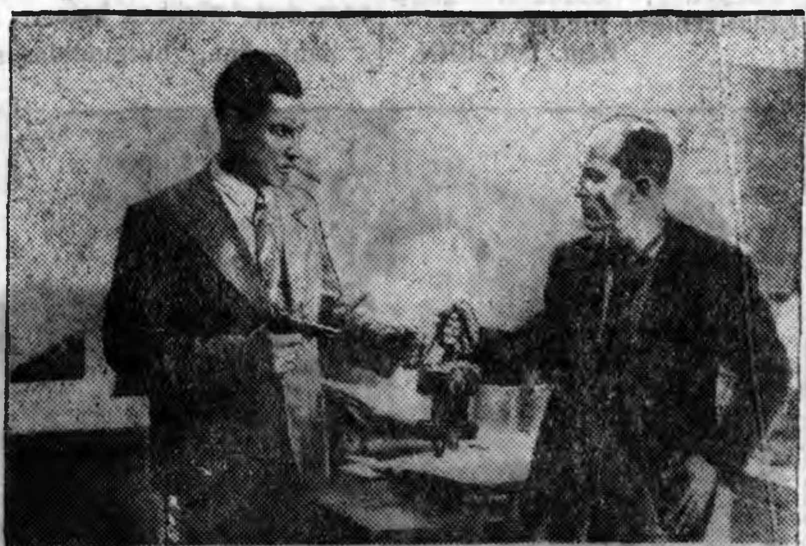
Xydelmerişedei dutamag baihan deerehee, modo-uradxalgiin jabasanь haataza baina. Deede-Xudanai modo-uradxalgiin paarti bolbol 70018 k. m. modiiji uhanda oruulxa baihanhaa, main 24-ei medeegeer, 59897 k. m. oruulaa. Tyryyşiinь modonuud Yde myrenei 86-daxi kilomeetr gazarta ba hyylşiinxinь anxanaigaa huurida baina. Saraantaidaxi modonoi exiniinь Xudan-myrende oronxoi gebeşji, hyyleixinь arai geze arba modo dabxiba.

Xezengedexi modonoi uradxalganь bahal—tiimeşyy. 48000 kybmeetriin 46457-nь uhanda oruulagdaa. Tyryyşiinь modonuud Xudanda oroo, hyylşiinxinь Xudanai 44-dexi kilomeetrte baina. Sulxari gorxondoxi modo-uradxalga proriivto oronxoi, 45000 k. m. modon uhanda oruulagdaxa johotoi baihan aad, arai geze 27821 k. m. oruulagdaa. Xydelmerişedenь ton dutamag.

Xoriiin aimagdaxi modo-uradxalga xadaa pozoornoor xozomdohiinь ba proriivto orohiinь, tede faaktanuud xaruulna.

Tiime tula, Xoriiin partiiina organizaaca, aimgyisedkoom ba lespromxooz bolbol dursagdagşa dutuunuudaa ba alduunuudaa oiriin xojor-negen xonog soo byrin likvidaacalza, modo-uradxalgiiji bolьşeviig johoor jabuulxa ba tereeniiji yder byri xytelberilxe johotoi.

B. ZAAPOV.

Sojuuzdetfiilьmiin Moskoovsko kinostyydi bolbol „Ynder nagraada" geze şine fiilьm beledxeze baina.

ZURAG DEERE: Fiilьmiin kaadr. Gyrenei ajuulgyin leitenaant Mixailov (artiist-oordento A. A. Abrikoosov) şpiooniiji bariaad baina.

(Fotoxrooniko).

176 miangan tyxerig krediit ygtebe

BMASSR-ei SNK bolbol 1939 onoi torşo soo, Xoriiin aimagai kolxoozuud ba kolxoozniguudta 176 miangan tyxerigei krediit ygexe gebe.

Tus aimagai, aimgyisedkoom bolbol hajiin yjede, 59 miangan tyxerigiinь kolxoozuudta xubaarilan ygehen baina.

Doodo-Xudanai Orod geze niutagdaxi kolxooz xadaa malai dulaan baira barixiin tula, 13827 tyx. krediit abba. Kraasna-Partizaanska selьsoveedei „Kraasna-Partizaan" kolxooz—7500 tyx., Kyylьske selьsoveedei „Plaamia" kolxooz 5814 tyx., Soveedske selьsoveedei „Mai" kolxooz — 4500 tyx. g. m. krediidyydiiji abaa. Tere myngөөrөө tomo yylterei malnuudiiji abxa ba malai şine bariiganuudiiji barixa bolbo.

Dam. Zam.

СССР-эй Верховно Советэй Гурб[адугаар] Сессиин хvндэлэлдэ

Московско областиин хлопчатобумажна промышленна предприятинуудай нэгэдэхи главна управлени болбол СССР-эй Верховно Советэй Гурбадугаар Сессиин неэлгые, ткань гаргалгынгаа табан hарын планиие болзорhоонь урид дvvргэжэ, угтаба. Тус фабрика хадаа планhаа vлvvлэн 12 миллион метр тканиие бэлэдхэн гаргаhан байна.

Московско Электролампова заводой стахановцууд болбол СССР-эй Верховно Советэй Гурбадугаар Сессиие vйлэдбэриин шэнэ амжалтануудтайгаар угтаба. Мастер Доброзраковай сменэнь, Сессидэ бэлэг болгожо, 87600 лампануудые планhаа vлvvлэн бvтээгээ. Инженернvvд Комаров ба Юдовский гэгшэд 1500,2 мянган ватт хvсэтэй прожекторнэ лампануудые бэлэдээ. Советvvдэй Дворецтэ хэрэглэгдэхэ декоративна лампануудай рvvшын партиие бэлэ[д] гаргаа.

Карагандада, СС[СР-эй] Верховно Советэй де[путат] орденоносец Кузембаев[ай] тэлбэрилдэг № 1 шахты[н кол]лектив хадаа СССР-эй [Вер]ховно Советэй Гурба[дугаар] Сессидэ бэлэг болгожо, [табан] hарынгаа планиие б[олзор]hоонь урид дvvргэбэ.

Сталинай нэр[эмжэтэ] шахтын (Сергоуголь [трест]) забойщик Мухамедзянов [болбол] СССР-эй Верховно [Сове]дэй Гурбадугаар Сесси[ин хvн]дэлэлдэ элитэ рекорд [тогтоо]hан байна. Нvхэр Му[хамед]зянов хадаа майн 25-да [...] соогоо нормоо 1473 пр[оцент] дvvргээ. Мухамедзянов[ай] дэлмэрилдэг „Бераль-Во[...]" гэжэ участогынь энэ [...] суточнэ даабаряа 200 пр[оцент] ба нvvрhа малталгынга[а ...]рын планиие дvvргэhэн [бай]на.

ТVРVV МЕХАНИК

Сэлэнгын госпароходство дээрэ тvрvv механигууд олон бии. Тэрэнэй нэгэниинь „Улан-Удэ„ пароходой механик нvх. Хилтухинов болоно. Тэрэ хадаа пароходойнгоо ремонтнигуудай хvдэлмэридэнь, стахановска методээр хvдэлмэрилхэ условинуудые хангаа. Социалистическэ соревновани ба стахановска хvдэлөөе vргэнөөр дэлгэрvvлжэ, пароходойнгоо 1938-39 онуудай vбэлэй ремонтые болзорhоонь урид, эрхим шанартайгаар дvvргэhэн байгаа.

Нvхэр Хилтухинов болбол пароходойнгоо командын дунда полит-массова хvдэлмэриие hайтар ябуулна. ВКП(б)-эйн XVIII съездын материалнуудые ба нvхэр Сталинай историческа докладтай танялсуулжа байна.

Эдэ бvхынь результатда, тvрvv хvнvvд—стахановцууд олоороо дэбжэбэ. Жэшээлхэдэ, пароходой механигай туhалагша нvх. Овчеренко хадаа образцовоор хvдэлмэрилнэ. Механигай хоёрдох[и] hалагшаар хvдэлмэрилд[эг] Афанасьев баhал эрхим [...]зательнуудые туйлаба.

Тус пароходой коллек[тив] дундаhаа нилээд олон х[vн] дэбжvvлэгдэhэн ба ква[лифи]кацитай болоhон байна[. Жэшээл]хэд Верьшанин, Седых [...] масленщигууд бол[оо]. Ашаа зөөлгын планиие [vлvv]лэн дvvргэхэ, аваригv[й] хvдэлмэрилхэ, техничес[кэ ми]ралсалые vргэнөөр яб[уулха] г. м. уялгануудые абаба.

Мvнөө, абаhан уялга[нуудаа] хvндэтэйгөөр дvvргэнэ. [Тии]гөөр, зөөгдэхэ ёhотой [ашаа]нуудынь, Улан-Удын п[...]ниин гэмээр, бэлэн бэшэ [...]. Энэ хадаа тэрэ пароxо[...]дой ашаа зөөлгынгөө п[ланиие] vлvvлэн дvvргэхэ ябад[алда] тон серьезно тормоз [болжо] байна. Тиимэ тула, Са[лэнгын] госпароходствын упр[авлени] болбол энээн тушаа б[ольше]вик анхаралаа табиха ё[hотой].

ХАЗАГ[...]

Бичурдэ шэнэ больница баригдаба

Бичурай аймагта, май hарада, 50 койкотой шэнэ больница нээгдээ. Энэ больница хадаа хvдэлмэрилжэ байна, Заhаринь ехэ hайн. Мvн энээнhээ гадна, Бичурай аймагта тvрэлгын шэнэ гэр баригдаба.

Газарай хvдэлэл[гэ]

Майн 28-да, нютагай [...] 17 час 41 минутада, Ир[кутск]да газарай хvдэлэлгэ [...] болоhон байна. (Тvр[...] хvдэлэлгэ майн 20-до б[олоhон] байгаа).

Газарай хvдэлэлгын [...]ниинь 4 балл, тэрэнэй [...]рынь, Иркутскаhаа [...] урагша, 350 километрэй[...]та болоо гэжэ сейсм[ическэ] станци мэдээсэбэ.

BYXESOJUUZNA XYDӨӨ AZAXIIN VIISTAVKEDE KANDIDAADUUD

Buriaad-Mongol ASSR-ei Aradai Komissaarnarai Soveed bolbol 1937 ba 1938 onuudai xydelmerinyydeinь rezylьtaaduudaar, Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede kandidaaduudaar doorodursagdagşa, malazalai kolxoozno feermenyydiiji ba xydөө azaxiin tyryy xynyyd, organizaatornuud ba specialiistnuudiiji batalba:

Xoriiin aimagbaa

1. Deede-Xudanai selьsoveedei „Udaarnig" kolxoozoi hytovaarna feermiiji, ene feerme bolbol xojor zilei torşo soo, dunda zişeegeer, byxii ynieedeigee 95% tugaluulza, tedenee xysed xaruuhalza abhan ba 10 tugalnuudainь amidiin şignyyrenь syytke byride 5 0 graammaar nemedeg baigaa.

2. Xezengiin selьsoveedei, „Komsomoolec" kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji, ene feerme bolbol xojor zilei torşo soo, 100 exe xonid byrihөө—144 tolgoi xurigadiiji abhan (1937 ondo 280 exe xonid, 1938 ondo 311 exe xonidhoo).

3. Çisaaniin selьsoveedei, „Komintern" kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji, ene feerme bolbol xojor zilei torşo soo, dunda zişeegeer, 100 exe xonid byrihөө—128 tolgoi xurigadiiji abhan (1937 ondo 336 exe xonidhoo, 1938 ondo 458 xonidhoo).

4. Soveedske selьsoveedei „Zaveeta Ilьiça" kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji, ene feerme bolbol xojor zilei torşo soo dunda zergeer, 100 xe xonid byrihөө—125 mitiis xurigadiiji abhan (1937 ondo 393 exe xonidhoo, 1938 ondo 476 xonidhoo). Xojor zilei torşo soo, 1937 ondo 138 xonidhoo ba 1938 ondo 200 xonidhoo dunda zişeegeer, mitiis xonin byriiin—2,95 kgr. nooho xaişalza abhan.

5. Deede-Xudanai selьsoveedei, „Ulaan Bulag" kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji, ene feerme bolbol 100 exe xonid byrihөө—124 xurigadiiji (1937 ondo 363 exe xonidhoo, 1938 ondo 172 tolgoi exe xonidhoo) abhan baina.

6. Çisaaniin selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji, ene feerme bolbol xojor zilei torşo soo, dunda zişeegeer, 100 exe xonid byrihөө—123 xurigadiiji abhan (1937 ondo 158 exe xonidhoo, 1938 ondo 172 exe xonidhoo).

7. Soveedske selьsoveedei, „Zurgaanai zam" kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji, ene feerme bolbol xojor zilei torşo soo, dunda zişeegeer, 100 exe xonid byrihөө—117 tolgoi xurigadiiji abhan.

8. Deede-Xudanai selьsoveedei, Moolotovoi neremzete kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji, ene feerme bolbol xojor zilei torşo soo, dunda zişeegeer, 100 exe xonid byrihөө—117 xurigadiiji (1938 ondo—251 tolgoi exe xonidhoo) abhan.

9. Doodo-Xudanai selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji, ene feerme bolbol dunda zişeegeer, 100 exe xonid byrihөө—118 xurigadiiji abhan (1937 ondo 566 exe xonidhoo, 1938 ondo 550 exe xonidhoo). Xojor zilei torşo soo, dunda zişeegeer, xonin byriiin 3,5 kgr. nooho abhan (1937 ondo 125 xonid, 1938 ondo—123 onidiiji xaişalhan baina).

10. Matveejeva Fevroonьja Jelьfeerovnaaji,—Deede-Xezengiin selьsoveedei, „Main negen" kolxoozoi haalişan, 14 ynieedhee 15 tugal abhan ba tugal byriiinь amidiin şignyyr syydke soo 550 graammaar nemedeg baigaa. 1938 ondo, dunda zişeegeer, ynieed byrihөө 1084 liitr hy haahan baina.

11. Darizab Cedeenovna Cedeenovaaji — Doodo-Xudanai selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi haalişan, 1938 ondo 16 ynieediiji tugalluulaza, 16 tugalnuudiiji abaad, tugal byriiingөө amidiin şignyyriiji syytke soo 601 graammaar nemeedeg baigaa.

12. Dulmazab Budaajevaaji—Doodo-Xudanai selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi haalişan, 1938 ondo dunda zişeegeer, ynieen byriiin 1961,3 liitr hy haahan baigaa.

13. Balzima Badmaajevaaji—Doodo-Xudanai selьsoveedei, Moolotovoi neremzete kolxoozoi haalişan, 1938 ondo 18 ynieedhee 18 tugal abhan ba tugal byriiinь amidiin şignyyr syytke soo 601 graammaar nemehen baina.

14. Cepilmaa Çimiitovaaji—Doodo-Xudanai selьsoveedei, Moolotovoi neremzete kolxoozoi haalişan, 1938 ondo 20 ynieediiji tugalluulza, 20 tugal abhan ba tugal byriiinь amidiin şignyyr syytkedee 606 graammaar nemedeg.

15. Dulmazab Galşiijevaaji,—Xezengiin selьsoveedei, „Leeninei zam" kolxoozoi haalişan, 1938 ondo 16 ynieedhee 16 tugalnuudiiji abza, tugal byriiingөө amidiin şignyyriiji syytke soo 572 graammaar nemeehen baina.

16. Jaakovleva Aanna Alekseejevnaaji—„Udaarnig" kolxoozoi haalişan, 16 ynieediiji tugalluulza, 16 tugal abhan, tugal byriiinь amidiin şignyyr syytke soo 560 graammaar nemehen baina.

17. Cereetor Zalsaanovna Zalsaanovaaji,— Deede-Xezengiin selьsoveedei, „Manai azal" kolxoozoi haalişan, 1938 ondo 13 tugalnuudiiji xaruuhalza, tugal byriiingөө amidiin şignyyriiji syytke soo 580 graammaar nemeehen baina.

18. Dolzod Ceren-Zaapovaaji—Xezegiin selьsoveedei „Komsomoolec" kolxoozoi haalişan, 1938 ondo 15 tugalnuudiiji xaruuhalza, tugal byriiingөө amidiin şignyyriiji syytke soo 501 graammaar nemeehen.

19. Maalьceva Akyliina Mixailovnaaji—Deede - Xezengiin selьsoveedei „Mai negen" kolxoozoi haalişan, 1938 ondo 14 tugalnuudiiji xaruuhalza, tugal byriiingөө amidiin şignyyriiji syytke soo 550 graammaar nemeehen baina.

20. Cezedmaa Dondokoovaji—Doodo-Xudanai selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi haalişan, 1938 ondo 16 tugalnuudiiji xaruuhalza, tugal byriiingөө amidiin şignyyriiji syytke soo 197 graammaar nemeegee.

21. Amagalan Radnaajevaaji—Doodo-Xudanai selьsoveedei. Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi haalişan, 1938 ondo 17 ynieedhee 18 tugalnuudiiji abza, tugal byriiingөө amidiin şignyyriiji syytke soo 440 graammaar nemeehen baina.

22. Balzanima Şoboojeviiji—Doodo-Xudanai selьsoveedei orod niutagai kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji daagşa, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө—123 xurigadiiji abhan (1938 ondo 510 exe xonidhoo).

23. Cebzed Ajuuşeejeviç Ajuuşeejeviiji— Doodo-Xudanai selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi xoninoi-tovaarna feermiiji daagşa, 1938 ondo 100 exe xonid byrihөө—117 tolgoi xurigadiiji (550 exe xonidhoo).

24. Demid Bujantuujev[iiji]—„Komsomoolec" kolxooz[oi xoni]şon, 1938 ondo 100 exe [xonid] byrihөө—160 tolgoi xo[...] abhan.

25. Zalsan Naidaan[...]—Doodo-Xudanai selьso[veedei] Orod niutagai kolxoozoi [xoni]şon, 1938 ondo 100 exe [xonid] byrihөө 143 tolgoi xu[...] abaa.

26. Daviidov Nikolai[...]—Dunda-Xudanai selьso[veedei] Leeninei neremzete kol[xoozoi] xonişon, 1938 ondo 10[0 exe] xonid byrihөө—137 tolg[oi xuri]gadiiji abaa. (97 tolgo[i ...] xonidhoo).

27. Sendeme Ciibiko[...]—Ydiin selьsoveedei, S[...] neremzete kolxoozoi x[oni]şon, 1938 ondo mitiis yyltere[i xonid] byrihөө—5,57 kgr. nooh[o xai]şalhan (1938 ondo 515 xonidiiji xaişalaa).

28. Bymbei Symb[...] Symbyynoviiji—Ydiin [selьso]veedei, Kiirovei neremz[ete kol]xoozoi xonişon, 1938 [ondo] mitiis yylterei xonid by[...] 4,1 kgr. nooho xaişalaa.

29. Damdin Osoor[...]—Doodo Xudanai selьso[veedei] Moolotovoi neremzete [kolxoo]zoi morişon, 1938 ondo [...]goi gyydiiji xaruuhal[za] unagadiiji abhan. 30 aduu xaruuhalxa no[...] baihan aad, 150 tolgoi hain xyşeteigeer xar[...]

Xariuusalgata redaktor R. BIMBAEV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: редактора —3—44; отв. секретаря — 3-23; сельхозотдел — 7—55; промотдел — 7—55.

Типография НКМИ. Уполгорлит 4[...]